

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 23—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. DR. VÁRNAY ELEMÉR

London lázasan várja Románia uralkodóját

Uj közép- és keleteurópai angol politikát vezet be a londoni látogatás

Lord Lloyd Dolobran és Viscounte Samuel Moonth Carmel üzenete Romániába

London, november 12. (Rador). Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda közeli londoni látogatásával kapcsolatban az összes angol lapok dicsérettel szavakkal emlékeznek meg a román uralkodóról és felsége fiáról. A „Daily Sketch” azt írja, hogy

II. Carol király londoni látogatása Anglia részére új orientációt jelent Kelet és Közép-európában.

A lap ezzel igyekszik megvilágítani a román uralkodó angol látogatásának fontosságát.

A szombat reggel megjelent londoni lapok több hasábor című cikkeiben foglalkoznak Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda londoni látogatásával. A lapok a román uralkodó és Mihai nagyvajda fényképeit is közlik. A lapok részletesen foglalkoznak II. Carol király személyével. Meltatják kivételes képességeit, nagy tudását és rámutatnak londoni látogatásának jelentőségére. Közlik a lapok Carol király és Mihai trónörökös ünnepi fogadtatásának részleteit is.

A Daily Sketch teljes oldalon keresztül foglalkozik Öfelsége II. Carol király és Mihai trónörökös londoni látogatásával. A lap rámutat arra, hogy II. Carol király 19 milliós állam uralkodója, amelynek lakói a Dáciában letelepedett rómaiak leszármazottai. Rávilágít a lap Románia természeti gazdagságaira is. Hangsúlyozza, hogy Románia mennyire gazdag gabonában, fában és petróleumban.

Külön fejezetet szentel az újság Öfelsége II. Carol király személyének. Magasztaló hangon emlékszik meg a lap az uralkodó személyéről és megvilágítja annak a nagy munkának jelentőségét, amelyet II. Carol király fejtett ki, hogy országa békéjét biztosítsa.

II. Carol király rendkívüli nagytudású államférfi,

— írja a lap, — és képességeiről már trónralépése alkalmával fényes tanubizonyosságot tett. Határozottan vezette országát a boldogabb jövő felé és az általa átszervezett állam berendezését teljesen modern alapokra helyezte. Munkatársai pedig Románia legértékesebb emberei.

Végül rátér az újság azokra a körülményekre, amelyek eddig késleltették II. Carol király londoni látogatását, ezek között szerepel V. György király betegsége és halála, valamint Edvard király lemondása, továbbá az Anschluss is. Részletezi aztán az újság II. Carol király és a trónörökös londoni ünnepélyes fogadtatásának részleteit és hangsúlyozza azokat a fontos problémákat, amelyek megbeszélés tárgyát fogják képezni.

Angliának ugyanis jelentős érdekei fűződnek Románia prosperitásához,

míg Románia Angliával kapcsolatban kereskedelmének kibővítését óhajtja. A lap cikkének befejezéséig annak a véleményének ad kifejezést, hogy bármely más államfőt elsodortak volna a mostani közép-európai események, II. Carol király azonban szilárdan vezeti országát és megtartotta barátait.

LORD LLOYD DOLOBRAN FELHÍVÁSA

Lloyd Dolobran a külföldi kapcsolatot védő brit bizottság elnöke, a következő felhívást küldte a romániai lapoknak.

Mint a külföldi kulturális kapcsolatok

ápoló brit bizottság elnöke küldöm ezt a felhívást a román olvasóknak Öfelsége, II. Carol király Londonba érkezése előtt.

Románia és Nagybritánia között oly erős kulturális és gazdasági összeköttetés áll fenn, hogy Öfelsége, II. Carol királynak fővárosunkba való érkezése azt méltóképpen igazolja. November hónapban, a bucsurestii új angol intézet megnyitása alkalmával élveztem a román vendégszeretetet.

Az angol nép a legnagyobb elégtétellel várja, hogy Nagyrománia uralkodóját meleg fogadtatásban részesíthesse és emlékezzék a 20 év

előtti eseményekre. Engedjessék meg nekem, mint az említett egyesület elnökének, hogy kifejezzem ezúton is azt a meggyőződésemet, hogy Öfelsége, II. Carol király a legmaradandóbb emlékekkel fog hazatérni a brit szigetekről.

VISCONTE SAMUEL MOONTH CARMEL FELHÍVÁSA

Viscounte Samuel Moonth-Carmel, azelőtt Sir Herbert Samuel, volt belügyminiszter és volt palesztinai főmegbízott, a lordok háza ellenzéki leaderje a következő felhívást küldte Romániába:

Öfelsége, II. Carol, Románia uralkodójának angol látogatását általános érdeklődéssel és nagy elégtétellel várja az angol közönség. Egyhangú meggyőződése minden angol alattvalónak, hogy Romániával a legszorosabb baráti, politikai és gazdasági kapcsolatokat kell fenntartani. Ez a meggyőződés nem azért gyökerezett meg az angol népben, hogy vetélytársa legyen más országoknak, hanem bensőséges meggyőződés ez, amely a történelmi eseményekből származik. Nem lehet kétséges, hogy ezen felül a legbarátságosabb és legszívvelyesebb módon fog megnyilvánulni az angol nép rokonszenve Románia nagy uralkodója iránt. Ezt kívántam felhívásomban hangsúlyozni Románia népe előtt.

Bethlen és Károlyi kihallgatása a magyar kormányzónál

Belpolitikai változást várnak Magyarországon. — Megszavazták a Felvidék átcsatolásának törvényét. — Kánya külügyminiszter beszéde

Budapest, november 12. A magyar képviselőház szombat délelőtt 10 órakor ülésre jött össze, hogy tárgyalja a felvidéki területek visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot. Az ülésteremtő zsűfólásig megtöltötték a képviselők, míg a karzatokat az érdeklődők. A kormány tagjai Imrédy Béla vezetésével alatt kivétel nélkül mindannyian megjelentek. Kőrösi Gyula elnök pontban 10 órakor nyitotta meg az ülést és mindenekelőtt

Kemál Atatürk elnök elhunytáról emlékezett meg kegyeletos szavakkal.

Vázolta azt a nagy szerepet, amelyet a török nép életében a háború után Kemál elnök betöltött. Utána Tasnádi Nagy András a törvényjavaslat előadója beszélt, majd pedig Kánya Kálmán külügyminiszter emlékeztet szövegre és nagy beszédben számolt be a legutóbbi hetek eseményeiről. Attekintést nyújtott a német—cseh viszályról, majd a magyar és cseh tárgyalásokról ismertette a jegyzék-váltásokat a bécsi döntőbírószág ítéletének meghozataláig. Elmondotta, hogy Magyarország követelése Csehszlovákiától 14.150 négyzetkilométernyi területet volt, ezzel szemben a csehszlovák kormány első javaslata 1.840 négyzetkilométer területet, a második javaslata 5.400 négyzetkilométernyi területet, míg a harmadik 11.300 négyzetkilométert ajánlott fel a magyar kormány számára. Ezzel szemben a bécsi döntőbírószág 12.400 négyzetkilométernyi területet juttatott Magyarországnak 1.030.000 lakossal. Megemlíti, hogy sikerült békés úton elintézni a kérdéseket. Az elmúlt hétek során többször lehetett hallani, hogy a magyar követelések teljesítésére kevés a kilátás. Ezzel szemben közli, hogy a magyar kormány alapos megfontolás után állapította meg a követeléseit. Szívesen ment bele a döntőbírószág határozathozatalába is és nem csalódott. Meleg hangon emlékezett meg Németország és Olaszország támogatásáról, nem különben Lengyelország barátságáról. Súlyt helyez arra, hogy megemlékezzék.

a jugoszláv kormány korrekt magatartásáról, amelyet a válság idején tanúsított

és amely ismét csak megerősítette a két szomszéd állam benső viszonyát. Ma már fontosabb nézeteltérések Magyarország és Jugoszlávia között nincsenek és a két állam közötti viszony továbbra is javulni fog. Végül szeretettel üdvözölte az anyaországhoz visszatért felvidéki lakosságát.

Kánya Kálmán után minden egyes párt képviselőjében egy-egy szónok beszélt és végül is a törvényjavaslatot a delutáni ülésen egy általánosságban, mint részleteiben megszavazták.

A felsőház ülését delután 6 órakor nyitotta meg Széchenyi Bertalan elnök. Utána Serédi Jusztinián hercegprímás, majd Ravasz László és Puky Endre szólaltak fel és utána a felsőház is egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a törvényjavaslatot, amely így még az est folyamán törvényerőre emelkedett.

BETHLEN MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER?

Budapest, november 12. Politikai körökben erősen híresztelik, hogy

Bethlen István lesz az új magyar külügyminiszter.

Bethlen István nemrég egy óras kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós magyar kormányzó előtt, majd több ízben tanácskozott Imrédy miniszterelnökkel. Bethlen külügyminisztersége s a kormányba lépése azt jelentené, hogy Imrédy teljesen mentesült a nyilas befolyás alól és a magyar kormány, a mérséklet közepéjéig választja a belpolitikában. Van egy olyan verzió is, hogy gróf Bethlen István kapna kormányalakításra megbízást. Ezt a verziót hivatalosan nem erősítették meg.

A magyar kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen a visszacsatolással kapcsolatos sürgős kérdéseket tárgyalták le. Imrédy Béla miniszterelnök újból való megbízatása fix a lapok szerint, de a belpolitikai események fejlődésére jelentősnek tartják Bethlen István gróf és Károlyi Gyula gróf volt miniszterelnököknek a mult hét közepén a kormányzónál történt kihallgatását.

Tej

Kneipp és Franck

Tejestrávé

mindenkinek és mindennap!

Amerikai tüntetések a német zsidóüldözés miatt

Készül az új zsidótörvény, amely kiűzi Németországból a zsidókat. — A nemzeti szocialista-párt rendezte az üldözéseket. — Németország visszaautasítja a külföldi beavatkozókat

Berlin, november 12. A zsidóság ellen felzavart kedélyek lecsillapodtak Németországban, aránylag a nemzetközi megütközés első idejére is elűt és most már a közvélemény érdeklődése a németországi zsidó-kérdés megígért intézményes rendezésének módját várja.

Ez a rendezés tulajdonképpen a megtorlás általános jellegű rendszabálya lesz a birodalom területén élő valamennyi zsidó ellen és Göbbels nem titkolja, hogy a megtorlás mértékét a külföldi visszhang arányaihoz viszonyítja.

Erre enged következtetni Göbbels két sajtónyilatkozata, melyet a külföldi sajtó munkatársai előtt tett, majd később a Völkischer Beobachter számára közreadott.

A külföldi sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy mindaz, ami Németországban az elmúlt napokban a zsidóság ellen lezajlott, teljesen egyezik a nemzeti szocialista-párt akaratával és minthogy a zsidó-kérdés végleges és gyökeres rendezése ma még idősebb, mint valaha, Németország elhatározta a zsidóság ügyének haladéktalan elintézését.

— A német nép és a zsidóság között olyan áthidalhatatlan ellentét tárog, hogy a német kormánynak azonnal intézkednie kell, mert nem várhat arra, hogy a kérdést a tömeg intézze el — mondotta többek között, majd kétségbevitte, hogy a zsidóság ügye nemzetközi kérdés lenne, viszont azt elismerte, hogy a megoldást nemzetközi uton lehet megtalálni.

GÖBBELS: „A ZSIDÓSÁG EGYTEMÉKÉNT KELL MEGBÜNTETNÜNK”

Nyilatkozatának fentebb ismertetett lényegéhez a Völkischer Beobachter munkatársa előtt a következőket mondta hozzá:

— Nem vitatható, hogy a párisi gyilkos fiatalember az egész zsidóság egyeteme nevében ült meg von Rath követési tanácsost, természetesen folyamatnak látom, hogy a merényletnek nekünk a német zsidóság összességét kell megbüntetnünk. A zsidóságot haragunk teljes szigorával és keménységével kell sújtani. A tervezett intézkedések végrehajtása kapcsolatban áll a nemzetközi zsidóság magatartásával és a külföld a német zsidóságot nagyon sajnálja, akkor nyisson kaput előtte, ha majd Németországból kénytelen eltávozni.

Majd tiltakozott minden olyan feltevés ellen, mintha a tüntetéseket tervszerűen készítették volna elő, mert akkor a pusztítás aránya sokkal nagyobb méreteket öltött volna. A nemzeti szocialista érzelmű nép önkéntelen megnyilatkozása tört magának utat.

Végül támadta a célzatos külföldi sajtóhíreszteléseket. Az Egyesült Államok sajtóját tervszerűen hazudozónak és gyanúsítónak mondta.

ÁLLÍTÓLAG A ZSIDÓ HÁZTULAJDONT IS KISAJÁTÍJÁK NÉMETORSZÁGBAN

Az új zsidótörvény elkészítése Frick belügyminiszter személyes irányítása mellett folyik. A miniszter állandó összeköttetésben van a többi érdekelt tárcákkal, különösen a gazdasági mi-

nisztériummal. Az új törvény kihirdetését a jövő hét elejére várják. Elterjedt hírek szerint az új törvény jogerőre emeli Himler berlini rendőrfőnök legutóbbi rendeletét, amely eltiltja a zsidóknak a fegyvertartást. Szó van az összes zsidó társadalmi- és kulturregysületek és a zsidó lapok betiltásáról.

Nem tartják kizártnak, hogy a zsidó háztulajdont is kisajátítsák.

Gazdasági körökben valószínűnek veszik hogy a kiadandó rendeletek felmentik a biztosító társaságokat a legutóbbi tüntetések során okozott károk megtérítéséről.

FELOSZLATTÁK A ZSIDÓ KULTUREGYSÜLETEKET, BETILTOTTÁK A ZSIDÓ LAPOKAT

A Havas távirati iroda jelentése szerint a németországban kiujiult antiszemita propaganda ügyében elfoglalt tiltakozó álláspont német politikai körökben élénk elégedetlenséget váltott ki. A hivatalos német körök ismételen hangsúlyozzák, hogy a Németországban folyó zsidóüldözések belügyet képeznek és ezért visszaautasítják a külföldi beavatkozókat.

A „Judische Kulturbund”-zsidó kulturregysülete működését a német kormány az egész birodalom területére betiltotta. Ennek következté-

Kiűzték a zsidókat a Szudéta-vidékről

A Times párisi tudósítója jelenti, hogy nagyszámu zsidó menekült, legnagyobb részt sebesülten érkezett a német-cseh határról, ahol elmondották, hogy von Rath tanácsos halála miatt utasították ki őket.

A Szudéta-vidéken ugyszólván az összes zsidókat letartóztatták és bántalmazták.

Házaikat és üzleteiket elpusztították és az árúk legnagyobb részét az utcára szórták ki a tüntetők. A letartóztatott zsidók közül igen sokat a cseh határ közelébe szállítottak és utnak eresztették őket, rájuk parancsolva, hogy

többségre ne merészeljenek térni német területre.

ANGOL ALATTVALÓK BANTALMAZÁSA BERLINBEN

A Times értesülése szerint Ogilvie Ferdes, a berlini angol nagykövetség megbízásából felhívta a német külügyminisztérium figyelmét arra, hogy a csütörtök esti zsidóellenes tüntetések során egyes

Berlinben élő angol állampolgárok vagyonát is megrongálták.

Sir Ogilvie Ferdes jegezekében közölte, hogy az angol kormány fenntartja a jogát arra, hogy teljes mértékben kártérítést követeljen az angol állampolgárok elpusztított vagyonáért és kifejezi azon reményét, hogy a jövőben a német kormány nagyobb védelemben részesíti az angol alattvalókat és vagyonukat.

ben a kulturregysületek égisze alatt működő színházak, mozik és más szórakozási helyeket bezárták.

A Judische Rundschau, Németország legtekintélyesebb zsidó lapja újabb rendelkezésig megszüntette megjelenését.

Ugyancsak bezárták a zsidó iskolákat is és attól a kevés zsidó diáktól, akiknek eddig még megengedték, hogy árja iskolába járjanak, megvonták a jogot, hogy az iskolákat tovább is látogathassák.

A zsidó újságok és kulturregysületek megszüntetése folyamatban van. Göbbels propagandaügyi miniszter

megtiltotta a színház, mozi és koncertermek tulajdonosainak, hogy helyiségeikbe zsidó nézőket, vagy hallgatókat beengedjenek.

ANGLIA GONDOSKODIK A NÉMETORSZÁGI ZSIDÓ VALLÁSÜGYEK VÉDELMEÉRT

London, november 12. Hivatalos közleményt adott ki, amely bejelenti, hogy

a berlini angol nagykövetség utasítást kapott kormányától, hogy gondoskodjék a Németországban élő zsidó vallásügy angol állampolgárok védelméért.

Az ügyvivő a kapott utasítás alapján azonnal érintkezésbe lépett az illetékes német kormánytisztségviselőkkel.

Butler külügyi államtitkár pénteken fogadta az angliai zsidó szövetség elnökét, La-siket, aki az általa vezetett küldöttség nevében arra kérte az államtitkárt, hogy az angol kormány foglaljon hivatalosan állást a németországi eseményekkel szemben. Atlee őrnagy bejelentette, hogy hűfőn az alsóházban felszólítja a kormányt, adjon részletes felvilágosítást a németországi zsidóellenes kilengésekről.

A zsidóság szövetségi tanácsa Weitzmann elnök vezetésével tegnap ülést tartott, amelyen

súlyosan megbeszéltek mindazokat, az intézkedéseket, amelyeket Németországban a zsidóság ellen életbe léptettek.

Az elnök lefeszítette a pusztításnak azt a megdöbbentő mértékét, amelyet a németországi zsidóságnak kellett végigszenvednie. Az elnök kijelentette, hogy a sorsüldözött zsidóság egyedüli reménye Palesztina. Az angol kormánynak lehetővé kell tenni, hogy a zsidók korlátlan számban Palesztinába vándorolhassanak. A Palesztina-bizottság javaslatának nem tulajdonítanak semmi gyakorlati jelentőséget, mert meg vannak győződve arról, hogy az angol kormány azt egy sem vezeti keresztül. A Balfour-nyilatkozatot nem lehet hatálytalanítani, sem a többi nemzetközi kötelezettséget.

A fegyverszünet megkötésének husz éves fordulója alkalmával a glasgowi püspök pásztorlevelet adott ki, amelyben elrendelte, hogy

valamennyi katolikus templomban imádkozzanak a zsidókért,

akik Németországban rettenetes szenvedéseken és üldözéseken mennek keresztül.

TÜNTETÉS A WASHINGTONI NÉMET KÖVETSEG ELŐTT

Washington, november 12. Tüntetés volt a washingtoni német nagykövetség épülete előtt. A tüntetésben több ezer ember vett részt. A tüntetők hatalmas táblákat vittek, a következő felirattal:

— Engedjétek a zsidókat békében élni!

Az amerikai zsidók többszáz szervezete táviratot intézett Roosevelthez és élesen tiltakoztak a németországi események ellen. Felkérték az elnököt, hogy

haladéktalanul lépjen közbe a németországi zsidók érdekében.

Több szakszervezeti szövetség a nemzetközi szakszervezeti szövetséghez fordult, hogy a világ valamennyi kormányának eszközöljék ki az intervenciót a németországi zsidók érdekében.

Az Associated Press általános feltűnést

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy november 1-én, a Bratianu téren (Püspöki palotában) lévő

BEBY szalónt

átvettem,

ahol béby ruha- és fehérneműn kívül női- és férfi fehérneműt és ágyneműt mérsékelt áron készítenek.

MÜLLER ILONA

eltő jelentést közölt, amely szerint Böhme new-orke német konzul közölte a rendőrséggel, hogy ismeretlen egyének telefonon megfenyegették. Bejelentették, hogy

szombaton reggel a német konzulátus épületét felrobbantják.

A rendőrség az értesítés kézhezvétele után yomban a legszélesebb körű óvintézkedéseket ogranatosította és a konzulátus épületének kör-yékét kordonnal vonta körül.

TILTAKOZÁS A NEWYORKI NÉMET KONZULÁTUSON

Newyork, november 12. Az amerikai do-nokrata és bekeliga tagjai pénteken favolultak newyorki német konzulátus elé és elnökük a onzulátuson tiltakozott a Németországban duó sidóellenes program ellen.

Egy népgyűlésen

Paddock protestáns püspök tiltakozott a németországi zsidóülözések ellen.

A püspök hangsúlyozta, hogy a nemet-orzági antiszemita mozgalom a többi nemzetek-öl gyűlöletet váltott ki a nemzeti szocializmus ellen.

NEMZETI SZOCIALISTÁK AZ AMERIKAI NÉMETEK

A Havas iroda közli, hogy a hatóságok rízetbe vették Hepperle nyomdászt, aki tagja volt az amerikai német egyesületnek, amelynek nemzeti szocialista jellege volt és antiszemita propagandát fejtett ki.

GYÁSZMISE VON RATHERT

Páris, november 12. A német lutheránus templomban szombaton déli 12 órakor Von Rath, a leölt német követségi titkár lelkiüdvéért is-entiszteletet tartottak és azon Bonnet francia külügyminiszter is megjelent.

Rüdsi Aras

török külügyminiszter nem vesz részt az új kormányban

Istanbul, november 12. Az elhunyt török köz-társasági elnök temetésén 31 állam képviselteti ma-gát. Jugoszláviát Sztójadinovics miniszterelnök és külügyminiszter képviseli. A külföldi török követ-ségek és képviseltek Kemál halála alkalmából egy hónapos gyászt tartanak.

Izmet Inonü köztársasági elnök megbízta Ge-lal Bayar tábornokot, hogy alakítsa meg új kormá-nyát. Az új kormány személyi összetétele azonos lesz a régi kormányéval, kivéve a külügyminisztert, mert Rüdsi Aras helyébe Aragioglu volt igazság-ügyi minisztert és a belügyminiszter helyébe Sukru Kaja helyett Sajdant nevezik ki.

Jabotinski egységes zsidófrontot alakít

A jeruzsálemi főmufti engedékenysége

Bucuresti, november 12. Vladimir Jabo-tinski, a cionista szervezet új elnöke, aki néhány nap óta Bucuresztiben tartózkodik, fogadta a ro-mán és külföldi sajtó képviselőit és nyilatko-zott a palesztinai helyzetről. Kijelentette, hogy Palesztina felosztásának terve és annak végre-hajtása óriási katasztrófával járt volna, mert többszörözötte volna a palesztinai zsidók szenvedéseit. Azt a javaslatot tette, hogy

az összes cionista szervezetek egy frontja egyesüljenek

és válasszanak bizottságot, amely tárgyalásokat folytatna egy kormányközi konferencia össze-hívására, amelyen elsősorban azon kormányok képviselői vennének részt, amelyek országaiban nagyszámu zsidóság él. Jabotinski közölte, hogy már meg is kezdte ilyen irányban a tárgyaláso-kat. Ez a konferencia lenne hivatott megoldani radikálisan a zsidó problémát és

megszerveznék legalább egy millió munkaké-pes zsidónak Palesztinába való kivándorlá-sát.

A sok zsidó által lakott országok kormányai ir-irfanak alá egy nagy nemzetközi kölesont, ame-lyet a palesztinai vámbévételekkel biztosítaná-nak. Ilyen módon hatalmas zsidó hadse-egét le-hetne létesíteni a mandatárius államok megse-gítésére és a zsidó kérdés is megoldást nyerne. Jabotinski Bucuresztiből Londonba utazik.

Londonból jelentik: A Daily Herald feltü-nést keltő beyruthi jelentése szerint a sziriaí számlüzetésben élő jeruzsálemi főmufti, aki tud-vaivóleg a palesztinai arab nemzeti főkelés szellemei irányítója és vezére, kijelentette, hogy hajlandó beszüntetni az arab felkelést, ha az angol kormány őt is meghívja a palesztinai ke-rek asztal konferenciára.

Tradicio

AMELYET ÉVSZÁZADOK MEGORIZTEK

„Old Sandal Water”, az angol arisztokrácia toa-lettívize.

„Old Sandal Water” — csakis a „vitorlással” va-lódi — több, mint illatos kölnivíz. Hála a természetes ébenfa, cédrus és egyéb exotikus fakivonatoknak, „Old Sandal Water” üdítő és mindenekeftt külön-leges illatu.

Az egész világon értékelik; „Old Sandal Water” most nálunk az országban is kapható, minden szak-üzletben.

Old Sandal Water

TOBB A KÖLNIVIZNÉL

LADY GYÁRTMANY

Pacha Agoston püspök végezte az aradszentmártoni templom ünnepélyes konzekrálását

A község katolikus hívei teljes számban vettek részt a szertartáson

Temesvár, november 12. Nagy ünnepély-séggel ment végbe Aradszentmárton községben a római katolikus templom konzekrálása. Pacha Agoston megyéspüspök végezte a szertartást, akit a hívek nagy szeretettel fogadtak.

A magasztos ünnepségen résztvettek a köz-ség katolikus hívei teljes számban, a köz-ségi előjáróság és a papság nagy számban.

Többek között ott voltak Waltner József kano-nok, püspöki irodaigazgató, Wegling János kano-nok, Heber János püspöki titkár, Kristofesák Ferenc tb. kanonok, óbessenyői plébános, Kie-nitz Géza dr. pápai kamarás, ujaradi plébános, Kiss Károly egyházi tanácsos, nagyiratosi plé-bános, Hodács Agoston tb. esperes, kisiratosi plébános, Kreuter János esperes, mácsai plé-bános, Pater Markus és a papság még számos tagja. A megyéspüspököt és kíséretét Aradon Karl Antal az egyházközség nevében üdvözölte, majd az autót során Kürtösön és Mácsán a hí-vek és az iskolásgyermekek köszöntötték az egyházfőt. Aradszentmárton községbe a püspök csütörtökön délután érkezett meg és ott nagy ünnepélyességgel a községi előjáróság, valamint az egyházközség tagjai fogadták, az iskolás gyermekek pedig szavaltak. Csütörtök dé-lután ment végbe az új köntösbe öltözött tem-plomban a vízszentelés, este pedig a község ifju-sága és a dalárda szerenádót adott a püspök tisztelőjére. Jung Miklós kántor vezetése alatt a dalárda nagyon szépen énekelt.

Az ünnepélyes konzekrálás nagy segédlet mellett reggei nyolc órakor kezdődött a zu-folásig megtelt templomban.

A szertartást Pacha Agoston püspök végezte, ő mondotta a nagymisé és a prédikációt is. Az egyes szertartásokat Lammoth Gyula telgöiai tanár magyarázta. A konzekrált templom oltá-ra új márványlépítményt kapott, az áldozató pad is márványból való, továbbá hét új freskó díszíti a templom falait, egy régi, kupolaszerű kép pedig restaurálva lett. A templomi szertar-tá. után délben a plébánián ünnepi ebéd volt, délután pedig vidám bucsünnepély folyt le, a melyen a püspök szintén megjelent. A katolikus egyház ünnepe lelkes hangulatban folyt le.

BEGOVITS

tánciskolájában

I., Piața Libertății 4, I. em.

november 14-én

új kurzus kezdődik

Táncórak: hétfőn és pénteken.

A levelesláda elsárgult írása

A huszonkilenc év előtti
alsóvereckei plébános

A mai ruszinszkói miniszterelnök levele egy szegény resicai munkás öröksége ügyében

Temesvár, november 12. Az újságíró leveles ládája hamar megtelik. Panaszok, érdeklődő, hirdató irások száza érkeznek asztalára. Elintézés után egy ideig tartogatja azokat, azután jönnek új levelek és a régiek kiselejteződnek, papirkosárba, vagy tűzbe kerülnek. Mindig akad azonban levél, amely ezt a sorsot kikerüli, mintha csak bujkálna a megsemmisülés elől. Van ebben valami fátumszerű, mert az ilyen véletlenül megmaradt régi és jelentéktelennek látszó levélnek, előbb-utóbb rendszerint adódik valami érdekessége. Példa rá az alábbi történet.

E sorok írója 1909-ben a Resicai Lapok szerkesztője volt.

Junius elején kormos, olajos gyári munkás állított be a szerkesztőségbe.

Oroszul beszélt, hadart és szónoklatába — nyilvánvalóan a könnyebb megértés céljából, úgy vélte — belekeverte azt a néhány magyar és német szót, amelyet itt-ott felszedett. Gyári mun-

kabérvényével igazolta magát. Remianszuk Leonnak hívták. Mutatott egy levelet is, amely a címére érkezett és amely orosz nyelvű volt. Remianszuk Leon nem tudta a levelet elolvasni, mert írástudatlan volt, de elolvasta azt neki egy földije. Ennek a levélnek a tartalmát magyarázta.

Odahaza, Verchoviában nagy baj történt. Bizonyára a megszkottnál is komorabbak a hegyek feketült sziklái és az erdők fái busan hájták meg a gyász jelül koronáikat. Meghalt Alsóverecke mellett egy kis hegyi faluban Remianszuk Grigori özvegyember, aki Leonon kívül Mihajlo és Marusja apja is volt. Maradt utána egy viskó, másfél lánca föld és egy tehén. Mindezt a vagyont magának akarja a Maruska férje, Semlijan Iván, aki favágó és nemcsak a Verchovina, hanem Galicia erdeiben is dolgozik.

Szeretné a két sógornak a rájuk eső részt pénzben kifizetni és azért hazahívja Leont, hogy egyezkedjék vele.

Levél Alsóvereckére

Remianszuk Leon azonban kijelentette, hogy neki nincs pénze elutazni a Verchovinára, de ha volna is, rámenne az örökség jórésze. Elmagyarázta, hogy a viskó kicsi, egyetlen helyisége van, az a szoba, a konyha és a kamra egyben. A másfél lánca föld sovány, terméketlen és évente többször is meg kell tisztítani a sok kőtörmelékkel, amelyet rázúditanak a verchovinai vad viharok. A tehénke bizony csont és bőr, mert alig van fű a hegyeseken és a csekély moha takarmányért nyaktörő meredélyek szélére kell a szegény állatnak kapaszkodnia. Az örökség tehát kevés és nem lehet miatta utiköltséget kockáztatni. Azt kérdezte ezek után Remianszuk Leon, hogy mit kellene csinálni, hogy a pénzéhez jusson és hogy a sógora be ne csapja.

A szerkesztő tanácsolta: Ügyvédhez kell fordulni. Remianszuk válaszolta: Az ügyvéd megeshi a pénzt. A szerkesztő: Irjunk talán a jegyzőnek. Remianszuk: A jegyző még nagyobb étvágyal eszi a szegény ember pénzt. Nehéz dolog volt tehát ebben az ügyben valamit kezdeni.

Végre is, miután a szerkesztő megtudta, hogy Remianszuk görög katolikus vallású, irt az alsóvereckei görög katolikus plébánosnak.

Csak így címezte, mert a plébános nevét nem tudta. Töviről-hegyire megírt mindent aprólékosan és megkérte a plébánost, hogy nézzen utána a dolognak.

Hetek, hónapok multak. Remianszuk Leon ezalatt tiszser is érdeklődött, mi van az örökséggel. Szavaiban ősz felé fenyegető követelődzés, bántó gyanúsítás volt, mintha az ügyvéd és a jegyző helyett a szerkesztő ette volna meg az örökséget. Végre október végén megjött a plébános levele és így szólt:

26-ik október, 1909, Alsó-Verecke. Tisztelt szerkesztő ur!

Remianszuk Grigori hagyatéka ügyében közbenjártam. A járásbírósnak vevő aláírt csatolt végzéséből látható az ingatlan és ingó örökség felbecsülése, elosztása és a költségek levonása. A magam részére tíz korona eljárási költség megállapítását kértém, ezenkívül kifizetttem magamnak tíz fillért jelen levél portójárára. Remianszuk Leon címére Resicára 158 korona és 60 fillért küldenek postautalványon hivatalból.

VOLOSIN AUGUSZTIN
plébános

Tengerparti kaland

Irta: ROGER VERCEL

— Csónakokat adnak bérbé — jegyezte meg Eugéne a plakátokat nézve.

— No és? Öreg vagy hozzá — felelt vállat vonva a felesége.

Eugéne homokot töltögetett át egyik markából a másikba. Felesége mellett ült, szemét fekete üveg takarta el, férjé se látszott, mert a szemökrét rosszkedvével összeráncolta. Közel volt az ötvenhez, felesége pedig már elmúlt negyven. Nem gondolt volna soha korára, ha az asszony nem figyelmezteti unós-unatán, mert ő viszont szinte egyébre se gondolt, mint arra, hogy elmúlt negyvenéves. Ott ültek a tengerparton és unatkoztak, olyan kitarással és türelemmel, hogy az unalomhoz már egészen hozzá is szoktak. De Eugéne Bourleau felesége mostanában hirtelen rájött arra, hogy ő boldogtalan. Rájött, hogy életében nem volt része másban, csak hétköznapi szürkeségben s férje nem egyéb, mint megszo-koit, unott butodarab, amely még hozzá el is hi-zott.

— Kibéreltek egy csónakot, — határozott Eugéne hirtelen, amint figyelte, hogyan táncol egy könnyű kis csónak a hullámokon —, a liceumban nem voltam rossz evezős...

Az asszony nem felelt, csak mérhetetlenül megvető pillantást vetett férjére. Mire Eugéne felemelte fejét:

— Miért? Mi kivetni valót találsz rajta?

— Semmit — felelt az asszony elhuzott szájjal.

Eugéne szó nélkül felállt és eltűnt egy kabinban. Néhány perc múlva egy feltűrt vászonnadrágos

férfi kíséretében jelent meg újra. Hátramentek és néhány perc múlva kis kocsin csónakot tolvaj jöttek előre. A vízrebocsátás nem ment egészen simán, mert a víz hullámos volt. S mikor Eugéne végül is beült a csónakba, mielőtt még csak egy evezőcsapást is tehetett volna, egy hullám alaposan nyakonöntötte. De azután meglepő ügyességgel látott munkához: a két lapátban végződő egyetlen evezőt ügyesen, ütemesen és erős kézzel pergette és a könnyű kis csónak megindult.

Negyedóra múlva a tengerparton valaki odaszólt Bourleaunéhoz:

— Az ugyan nem ijed meg könnyen! Nézzte csak azt a csónakot! Milyen messze van!

Bourleauné ugyan mindent elkövetett, nehogy véletlenül kitalálja, hogy ő és az evezős összetartoznak, most mégis felnézett. Kézimunkáját ölébe ejtette: a lélekvesztő csak egy kis piros pont volt a látóhatáron. A sötétkelet vizet pedig egyre sűrűbb fehér csíkok-foltok tarkították, a szél egyre erősebben fújt s még ilyen távolságból is látszott, hogy a lélekvesztő a hullámok tetején táncol. De ami Bourleaunét legjobban megdöbbentette, az volt, hogy a csónakház tulajdonosa a parton állt és nyugtalanul figyelte a horizontot, még a tenyerét is a szeme fölé emelte, hogy jobban lásson.

Erre a látványra éles fájdalom járta át Bourleauné szívét. Hirtelen rájött arra, milyen óriási különbség az, ha az ember egyedül érzi magát és ha csakugyan egyedül is van. Hirtelen sivár úrt érzett magában, éppen azon a helyen, amelyet eddig tudtán kívül Eugéne töltött be benne. Minthogy volt képzelőtehetsége, mingyárt a legrosszabbra gondolt, elképzelte, hogyan találja meg a holttestet, hogyan halásszák ki, hogyan vizzik haza Párisba, a teme-

tés, a gyászfátyol, az özvegyesség... Özvegy! Ez a szó úgy megdöbbentette, hogy felugrott és lesietett a csónakoshoz:

— Nem gondolja, hogy kissé tulságosan messze van a férjem? — kérdezte.

— Tulságosan messze? — felelt az és meg safordult. — Szin bolond!

— Nagyon viharos ott a tenger? — kérdezte Bourleauné félénken.

— Kész csoda, hogy el nem merült! Biztosan valami evezősbajnok. De akkor is vigyázhatna ilyen időben!

— Bajnok! Harminc év óta először ül csónakban — rémüldözött az asszony.

— És még kijebb megy! — mondta az ember dühösen.

Csakugyan: a kis piros pont egyre kisebb lett s végül egészen eltűnt. Bourleauné sikoltozni kezdett és követelte, hogy bocsássák vizre a mentőcsónakot. Az egész strand összeszaladt. De mire a mentőcsónakot csakugyan vízrebocsátották, a piros pont újra megjelent a horizonton. Most már egyre nőtt, Bourleau megunt a kirándulást és a part felé igyekezett. Messziről látszott, milyen nyugodtan és egyenletesen forgatja az evezőt, mintha csak csendes folyóvizet evezne. Mikor már olyan közel volt, hogy látni lehetett, amint derűsen mosolyog a jól sikerült kirándulás felett való örömeiben, az asszony olyan dühbe jött, hogy meg tudta volna fojtani.

De mikor Bourleau vidáman kiugrott a csónakból, felesége zokogva omlott karjai közé. Bourleau pedig egyszerre megértve a helyzetet, csodálkozva és meghatva kérdezte:

— Lehetetlen! Hát mégis jelentek még neked valamit?

Billiárd

Helyet foglalunk a kávéház márványasztalánál, szemben a jubiláussal, aki mit sem tud arról, hogy egy csésze kapuciner mellett négyszázéves jubileumát ünnepeljük. A jubiláns egykedően tűri az ebéd után szórakozó urak játékát és nem is sejtí, hogy ebben az esztendőben tölti be négyszázadik születésnapját. Már mint a billiárd, mert róla van szó. Négyszáz éve van annak, hogy az emberek azszal szórakoznak, hogy fehér, piros és fekete golyókat lökdösnék és szívszorongva várják, hogy hogyan ütődnek össze. Ez olyan végtelen szórakoztató, hogy 400 év óta senkisémet unta meg. Londonban, kezdték és azóta már a Fülöp-szigeteken éppen úgy elterjedt, mint Európában. Uri kaszinót urak nélkül el lehet képzelni, de billiárdasztal nélkül kevésbé. A neve onnan van, hogy angolul a golyót billnek, a botot yardnak mondják. Amikor Angliában feltalálták, szerelmesek lettek bele az emberek. Stuart Mária két nappal kivégzése előtt arról panaszkodott, hogy szobájából kivitték a billiárdasztalt. Rossz jel — mondotta Glasgow érsekének. Talán az életét is odaadta volna, ha még egy évig billiárdozni hagyják.

Az idők folyamán egyedül a hölgyek szokták le a billiárdot. Egyedüli játék, amelyet nők ma nem játszanak. Ennek az az oka, hogy a billiárd nem igazi játék, mert szenvedély nélküli. Igazi szórakozás, amelyen még senkisémet veszítette el a vagyonát Nyugodt, megdondolt foglalkozás, amelyből ki kell kapcsolni a szenvedélyt, az izgulást. Ezért nem kell a nőknek. Elmézzük a billiárdozót, aki egy kibic társaság központjában úgy áll a billiárdbottal, mint egy hős, aki előtt minden egyéb jelensége a világnak eltörpül a szerep nagysága mellett. Igazi billiárdra játékos le nem veszi szemét a zöld posztóról és pillantásai révetegek, teljesen lekaptak. Ha néha szürcsöl egyet az oldalasztalán levő feketéből, úgy látszik, hogy sérti a játék komolyságát. Kezében négyszögletes égszínkék kréta van, azzal simogatja a billiárdot fejét. Hadvezér, akinek testhelyzetében taktikai körültekintés van, lendítérezjét okosan és mérsékeltelen használja ki. Lényének áhítata átszáll a nézőközönségre és mindenki a golyók összekocmánásának zajára vár, mintha valamilyen titkos összejövetelen lennének, amelyet az emberek azért tartanak, hogy golyók játékában lássák viszont saját sorsukat. Őket is a sors láthatatlan, ingujjra vetkezett karja hajszoja egy bottal és folyton egymásba szaladnak az emberek, szétszaladnak egymástól és az élet zöld terepén folyik le az élet, a vonzás és taszítás törvényei szerint. Vonzás és taszítás, az univerzum nagy törvénye az élet, húgyják el, semmi egyéb, az emberi rokonszenv és gyűlölet váltakozó játéka, a jóság és rosszúság.

Különben a billiárdról van szó, amelyet a legokosabb emberek éppen úgy szeretnek, mint a legostobábbak. A külvárosban már óráként öt leírt lehet billiárdozni és ezeken a helyeken semmi sincsen XIV. Lajos, a Napkirály billiárdtermének fényéből. Lajos kissé hizsának indult és orvosai általános mozgást ajánlottak neki és ezt a receptet anynyira betartotta, hogy volt idő, amikor egész nap billiárdozott. Volt egy Chamillard nevű számár politikus, aki egész nap a királlyal billiárdozott és hagyta, hogy a király nyerjen. Minden ezredik nyert parti után Chamillard előlépett, végül miniszter lett. Az udvarban ezt a sírpereset csímták róla.

Itt nyugszik a Chamillard,
Sírátja őt a billiárd
Mert rajta szerzett ő babér.
Mint államférfi mit sem ért.

A napkirály elődje IX. Károly is szerette a billiárdot. 1572. augusztus 24-én éjjel is billiárdozott, amikor megszólalt a hugenották halálharangja. Ugy zugott a harang, hogy a király megkérdezte, hogy mi az? — A hugenották, Sire, — mondták, amire IX. Károly ezt válaszolta: — Vagy úgy! — és egy eszavárlókéssel folytatta a játékot.

Csak pontos életrajzok említik fel, hogy Petőfi Sándor a Pílvában többet billiárdozott, mint ahányszor a Talpra Magyar elszavalta. De a nyugtalan fiatal ember nem kezelte ügyesen a dáktót. Moirár Ferenc jogászéveit helyszíne miatt az egyetem-uccai Központi-kávéházban töltötte és azok közé tartozott, akik — saját bevallása szerint — délelőti is billiárdoztak. Ady Endre jó játékos volt, nem egyszer lehetett látni a budapesti körüli kávéházban, anont Nagy Endrével játszott. Általában a világ legcsendesebb és legtürelemesebb embereivé válnak a billiárdjátékosok. Soha nem hallottuk, hogy billiárdjátékosok összeverekedtek volna, pedig bot van a kezükben. Sokszor két szomszédasztal játékosai egymásba döfnék és rögtön bocsánatot kérnek. Van ebben a játékban valami, ami emelkedetté teszi az embert, megfontoltá és türelmessé. Azt hisszük, hogy a zöld, idomatlan asztal körül megtalálják magukat, jó emberekké válnak és szinte átszellemülnek a kis vidéki, léghuzatos kávéházakban, ahol ezüst-ütkör alól, kockacukoradagok közül, magas trónusáról mosolyog a világ minden törzs-billiárdosára, a béke anygala: a kaszirmó.

*Áz a finom.
gyengéd illat.*

HUDNUT

EAU DE COLOGNE

ILLATOSITVA

GEMEY

RICHESE

LE DÉBUT VERT

LE DÉBUT NOIR-val

amelyet a Richard Hudnut kölnivárászt a jól ápoltság és az elegancia légkörével veszi Önt körül és kihangsúlyozza az Ön modern egyéniségét.

Ön is Hudnut készítményeit válassza. Ez a világhírű név kezeskedik a készítmények választékoságáról előkelőségéről.

Elutasította a semmitőszék Zelea Codreanu fellebbezését

Bucuresti, november 12. A Rador távirati iroda közli, hogy a semmitőszék egyesített tagozatai csütörtökön döntöttek Corneliu Zelea Codreanu fellebbezése ügyében és azt, mint alapla-

lant, visszautasították. A fellebbezés azt hangoztatta, hogy a katonai törvénykönyv 221-ik szakasza alkotmányellenes.

A lakók névjegyzékének beterjesztése minden háztulajdonosnak érdeke

A megbüntetett háztulajdonosok a bírság elengedését kérik

Temesvár, november 12. A pénzügyminisztérium a múlt esztendőben rendeletet adott ki, a melyben a háztulajdonosokat kötelezte, hogy minden esztendő januárjában

terjesszék be a pénzügyigazgatósághoz lakóik névjegyzékét.

Elz a kimutatás azt a célt szolgálja, hogy a városok és községek lakosainak ellenőrzése a megadott adatok szempontjából könnyebb legyen. Temesvárott több háztulajdonos nem tett eleget ezen bejelentési kötelezettségének és ezekre most a pénzügyigazgatóság a rendelet értelmében olyan összegű büntetést ró ki, mint

amennyit teljes évi házbéradójuk kitesz.

A büntetések kivetéséről szóló jegyzőkönyvek kézbesítése már megkezdődött. A megbírságot háztulajdonosok most sorra terjesztik föl kérvényi kérvényeiket a pénzügyminiszterhez, akitől

a büntetés elengedését kérik.

A háztulajdonosok egyesülete figyelmezteti tagjait, hogy a lakók bejelentésére vonatkozó kötelezettségüknek feltétlenül tegyenek eleget. Bárha ez a bejelentés csak januárban lesz esedékes, azért már most is eszközölhető, mivel a novemberi bérmegyed elmúltja után a főbérők személyében nem várható változás. A bejelentésre szolgáló nyomtatványok a háztulajdonosok egyesületében kaphatók.

Milyen gyarmatokat vettek el Németországtól és mit követel vissza

Anglia, Franciaország, Belgium és Japán osztokodtak a hatalmas területeken. Az ausztriai és szudetai kérdés után most a gyarmatok ügye kerül napirendre. Megoldható-e háború nélkül a nagy probléma?..

1918. november 12. Amikor Hitler kancellár a Szudeta-vidéknek Németországhoz való visszaesatolása után kijelentette, hogy a Harmadik Birodalomnak Európában most már nincsen területi követelése, nyilvánvalóvá vált, hogy a német nép vezére nyíltan sikraszáll a volt német gyarmatok visszacszerzése érdekében és azokat hiánytalanul visszaköveteli. A nemzetközi sajtó másfél hónapon át foglalkozott a német gyarmati igényekkel és annak ellenére, hogy hivatalosan szó sem volt ezekről a követelésekről, mégis

sokan voltak, akik már a pusztá gondolat el-len is hevesen tiltakoztak.

A tiltakozó hatalmak között legszámbottevőbb visz-hangja kétséskívül az Egyesült Államok ellenállá-sának volt. Hasonlóképpen ellenszerezték ezeknek a követeléseknek az érdekelt angol dominiumok miniszterelnökei is. Érdekes, hogy ugyanakkor, ami-kor az angol dominiumok kormányfőiről hallani sem akartak arról, hogy a világhatalmi pozíciójában megerősödött Németországnak gyarmatokat adjanak vissza, Angliában megfelelő sajtó hangolással igye-keztek meggyőzni a közvéleményt a volt német gyar-matok revíziójának szükségességéről. Arnold Wilson ismertnevi konzervatív párti képviselő az „Ober-

ver“ című lapban cikket írt, amelynek keretében meggyőző érvekkel fejtegeti a kérdést s végül leszö-gezi, hogy

a gyarmatok visszaadása nem jelent sem legyő-zetést, sem pedig a nemzeti becsületen nem ejt csorbát.

Különböző Párisból érkezett jelentések arról szá-moltak be, hogy Franciaország nem hajlandó a volt német gyarmatok feletti mandátumáról lemondani. Természetes is ez az ellenkezés, hiszen Franciaor-ság a nyugat-afrikai volt német gyarmatokon hosz-szu időre berendezkedett és nem látja biztosított-nak a beruházások megtérítését. Eppen ezért fran-cia politikai körökben nagy meglepetéssel fogad-ták a hírt, hogy Henderson berlini angol nagy-követ különleges megbízatást kapott kormányától egy tiabb Hitler-Chamberlain találkozó előkészíté-sére. Ezen a találkozón olyan békeegyezmény létre-hozásán fáradoznak, amely magában foglalja a né-met gyarmati követeléseket és azoknak szabályozá-sát is. Hangsúlyozzuk, hogy mindezek akkor törté-ntek, amikor még német részről egyetlen hivata-los lépés sem történt a gyarmatok ügyében.

Hitler kancellár bejelenti gyarmati igényeit

November 8-án, a nemzeti szociálista mozga-lom évfordulóján Hitler kancellár a müncheni „Bür-gerbraun Keller“-ben elmondott nagy beszédében új-ból kijelentette, hogy

nem akar semmit a demokrata államoktól — csak a jogellenes fondorlatokkal el tulajdoní-tott gyarmatokat követeli vissza.

Ezután a hivatalos bejelentés után valószínűleg a kettős (Hitler-Chamberlain) találkozó kibőlül és abba bevonnák Franciaországon kívül Belgiumot is, s — ami még valószínűbb — Olaszországot is, mint negyedik nagyhatalmat. A Deutsche Diplomatisehe Korrespondenz napokkal ezelőtt a mandatárius an-gol, francia és belga hatalmak megnyugtatóására pontosan körvonalazta a német álláspontot és ko-kluzióként szögezte le, hogy

Németország csak azokat a gyarmatokat köve-teli vissza, amelyeket 1918-ban önkényesen el-vettek tőle.

Ugyanakkor megjegyezte a lap, hogy a gyarmati kérdés a német birodalom részére a jogegyenlőséget és a nemzeti becsületet jelenti. Európa végre rá-csmélt arra, hogy Németországot ugyanarra a ha-talmi piedestálra helyezze, amely 1918 óta Fran-ciaország és Anglia kiváltságaként szerepelt.

HOGYAN OSZTOTTÁK FEL A HÁBORÚ UTÁN A NÉMET GYARMATOKAT?

A világháború vége felé ugy a győzők, mint a legyőzöttek is béke után áhították. A lerongyolódott emberiség megorzonogva a sok vértől és oktalan öl-dökléstől a békét követelte. Kábel-táviratok re-pültek Washingtonba Wilsonhoz, az Egyesült Ál-lamok elnökéhez. Hivta London, közbenjárásra kér-te Páris, reménykedve fordult hozzá Berlin. Az el-nök hajóra szállt és átevezett az agyongyötört öreg Európába. 1918 november 11-én megkötötték a fegyverszünetet. Az általános elrendezés alkalmá-val a döntő szó a győzőké volt. A gyarmatok ügyé-ben csakhamar egységes álláspont alakult ki.

Németországot megfosztották valamennyi gyar-matától és azokat a következőképpen osztották szét!

Franciaország a német gyarmatokból 800 ezer négyzetkilométernyi területet kapott 4-5 millió lélekszámmal, Anglia két millió négyzetkilométerrel és 8 millió lakossal gyarapodott, míg Belgium 50-60 ezer négyzetkilométer területen négy millió új állampolgárt kapott. A szigetek közül hasonlókép-

pen sok jutott angol, francia, sőt még japán fen-hatóság alá is.

A német nép vezérének bejelentése tehát Ang-liának, Franciaországnak és Belgiumnak szól. Te-kintetbe kell vennünk, hogy ez a bejelentés olyan időpontban történt, amikor az európai hatalmak minden fegyverkezési láz ellenére is azon fáradoz-nak, hogy lemondások árán is kiküszöböljenk min-minden fegyverkezési láz ellenére is azon fáradoz-és békéért való munkálkodása hajótörést szenved-ne. Ha Anglia és Franciaország lemondanak az igazgatásuk alatt álló német gyarmatokról, nem

Mit követel vissza Németország

A németek nem kívánnak más államoktól áldo-zatot, hanem kizárólag azokat a gyarmati terüle-teket követelik, amelyeket német alattvalók szerez-tek meg anyaországuknak. Melyen azok a területek, amelyeket 1918-ban elvettek Németországtól és ame-lyeknek visszaadását most egyöntetűen követelik?

Tanganyika (Kelet-Afrika) angol mandátum alatt. Az angol kormány itt akarta letelepíteni az emigrált zsidóságának egy részét. Délnyugat-Afrika a délafrikai államszövetség igazgatása alatt. Ez a

A nyakam merev a fájdalomtól

— Mit csináltál, hogy a nyakfájásom ily hamar elmúlt?

— Az egyetlen hatásos szert használtam: be-dörzsölőtelek **CARMOL** -al.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

MI A HELYES?

1) Terhes nőnek jól táplálkoznia. Nem szabad elfelejtenie, hogy a magzatot is táplálnia kell. Fog-nyasszon tápláló, erőt adó ételeket.

2) Terhes nőnek állandó orvosi fel-ügyelet alatt állni. Vizsgálta meg időről időre állapo-tát, ne hanyagolja el a szükséges ana-líziseket!

TERHES NŐNEK VIGYÁZNI KELL EGÉSZSÉGÉRE

Sok zavarnak, veszélynek van kitéve, szervek nem működnek normálisan. Belső működése gyak-ran renyhe. Székletét azonban nem szabad elhanyagolnia, de csak enyhe hashajtó szedhet. Erre a célra az Artin dragée ideális. Biztos a hatása de enyhe, nem okoz görcsöket, emellett a szervezet még huzamosabb használat esetén sem szokja meg.

Artin

a terhes nő ideális hashajtója

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

esik csorba hatalmi helyzetükön sem, mert tudni kell, hogy a régi német gyarmatok kizárólag kereskedelmi és gazdasági célt szolgálták és azokon nem voltak flottabázisok. Az esetleges német gyarmati revízió nem érinti angol részről Gibraltárt, Málta szigetét, Ciprus szigetét, a Szeuci csatornát, Ausz-tráliát, míg francia részről ez a revízió nem érinti sem Marokkót, sem Tuniszt, sem pedig a hatal-mas kiterjedésű Szaharát.

terület magába foglalja a kietlen Kalahári sivatagot, amelyen a hatalmas kiterjedés ellenére alig 100 ezer lakos él. Másik nagy terület Kamerun, a mely jelenleg francia fenhatóság alatt áll. Togo, Uj guinea, Karolina, Marschall, Szamoa és Csingtau szigetek francia, angol, belga és japán igazgatás alatt.

Európa el van rá-készülve, hogy Hitler kan-cellár az európai német területi kérdések nagyré-szének sikeres megoldása után ugyanazzal a buzga-lommal lát hozzá a volt gyarmatok visszacszerzésé-hez, mint Ausztria bekebelezéséhez, a Szudea-vi-dék visszaesatolásánál, vagy még előbb a Saar- és Rajna-vidék megszállásánál tette. Ugyanebben az időben azonban Délkelet-Európában gazdasági té-ven igyekszik döntő szerephez jutni. A közeljövő bizonyítja be, hogy ezuttal is győztesen kerül-e ki. Annyi tény, hogy a parancsuralmi rendszerek ve-zérének kockázata igen nagy, innen van az, hogy az elért eredmény is majdnem minden esetben igen jelentős. Nem túlzás talán azt állítani, hogy

a diktátorok egy-egy akció elindításakor ter-vszerűen ugyan, de mindent egy lapra tessznek fel

és így egy esetleges kudarc számukra könnyen bu-kást jelenthet. Eppen ezért eszközeikben, ame-lyeket céljuk elérésére felhasználnak, nem válogatosak. Láttuk ezt Műnehen előtt, amikor a háború husz év után jelentkező lehetősége alaposan megijesztette az emberiséget. Az a kérdés, hogy most, amikor a győ-ző nagyhatalmaknak sajátjukból kell adniok, engedé-kenységükkel hozzájárulnak-e az esetleges békebon-tó gyarmati kérdés végleges és békés megoldásához.

Kovács György.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELLENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

AMBROZY MARTHA:

Templomok...

(Erzsinek ajánlom)

Ti meghitt, ős, áhítatos házak,
melyek oltárán száz imádat, érzés túlál menedéket
és ájtat,
mától oly fényes, tündörlőbb — ma — keresztek?
Mitől voltit, lobog mint fátyla-biz?
Látomás ez vagy égi nyilatkozás,
mely kétkedést, támadást hamvaszt, elfojt, száműz?
Sötét éjszakában — tón több ma — ki vergődik, sir,
több lélek ma — sívör és árva,
többet elhagyott hite védő-szárnya,
több ma az árva?
S több, kit kétség tépáz,
mint falevelet a szél,
s kit sodor, kímöz, megráz orkán, vinar és vész
s ki az élettől fél?
Ezért, hogy lángol a kereszt s égre jelet vés fel,
viola-bársongyra tűzaranymat ékel,
s a harang szava — ezért — zug fel oda,
hol minden istenház számon tartva?
Ezért — tárt az ajtó, orgona hangosabb
s az oltár tájéka fémjénél szagosabb?
Isten idézése,
ostya jelentése,
szobrok sora,
kép, — glória
ezért varázosabb?
Hit, hagyomány, lelkek védvára, ma nagyobb erőd!
En tudom, mert utamon látok száz vezeklőt,
s leomlok a Kereszt:
e szent misztérium előtt...

Chamberlain utitárs

Chamberlain az ő leghüségesebb utitársát mindig a zsebében hordja, mert nem tud elválni tőle sohasem. Ez a zsebében hordható barát pedig nem más, mint Shakespeare, illetőleg a legnagyobb drámái költő műveinek összkiadása, amely tünevényes vékony papíron egyetlen kötetben van sűrítve. Nincs nagyobb bálmulója Shakespeare geniúsának, mint Chamberlain. Vele volt az a könyv németországi utazásainál, magánál hordozza Franciaországban is minden konferencián és ha egy kis pihenő ideje van, azonnal fellapozza. Ő ugy olvasa Shakespeare-t, mint az ájtatos hívő a bibliát. Minden sorak, minden gondolatnak van számára valami nagy mondanivalója. Minden este lefekvés után, az ébrenlét és az elalvás félrövidítésében pedig Hamletet olvassa újra meg újra, mielőtt eloltona a lámpát. Pedig már kívülről tudja a szegény hereg egész történetét, akinek drámája az egész emberiség örök drámája. Különösen Chamberlain a politikus töprenhet sokat, mikor Hamlet hereg drámái szolamát újból és újból elolvassa.

(Flaneur.)

— Elhunyt tanítónő. Joanovics Emma nyugalmazott tanítónő hetvennégy éves korában a Gyárvárosban meghalt. Harminc éven keresztül a gyárvárosi zárdában tanította a német és francia nyelvet. Az utóbbi években teljesen visszavonult. Temetése ma, délután négy óra körül a gyárvárosi temető halottas csarnokából. Volt tanítványai — az asszonyok élelányok — nagy száma kíséri el utolsó útjára.

A kollektura

Gheorghe Stanoiu

vasárnap, november 13-án egész nap este 10 óráig nyitva van.

**November 13.
Vasárnap
Szaniszló, Ernő,
János**

354. november 13-án született Szent Agoston, a kiváló nyugati egyházatyja. Előbb egy eretnek szektához tartozott, de Szent Ambrus megtérítette és megkeresztelte. Negyvenegy éves korában előbb hippi segédpüspök, majd nem sokára valóságos püspök lett. Nagy egyháztudós volt. Azok közé tartozott, akik a keresztény egyház alapelveit és tanait bölcséleti alapokra fektették. Megírta az első hitelemzést és az első bibliamagyarázatot. Nagyon szépen kifejtette a hit és a tudomány, a kinyilatkoztatás és az ész közti viszonyt.

1791. november 13-án született Kecskeméten Katona József, a magyar drámaírás megteremtője. Bank bán című drámája, amelynek szépségeit azonban csak halála után fedezték fel, örökéletű. Állandó műsordarabja a magyar színházaknak.

1862. november 13-án halt meg Uhlend János Lajos német költő. Nagyon szép románokat írt. Több szindarabja is van. Irodalomtörténet írásával is foglalkozott.

**November 14.
Hétfő**

Jozafát, Klementina
Emília Fülöp

Művészetének ujszerűsége először ellenszenvvel találkozott, de azután egyszerre diadalt aratott. Nagyon sok remek szobor maradt utána. 1917-ben halt meg.

1887. november 14-én született Parajdon Aprily Lajos, a nagytehetségű erdélyi költő. Előbb tanár volt, majd újságíró lett. Kevés verset termelt, de mindegyik felér egy-egy gyönggyel. A közönség szívesen olvassa. Tagja az Erdélyi Irodalmi Társaságnak és a Kisfaludy Társaságnak.

— **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Tettampel Katalin harmincegy éves, Csernák Emilia született Dengel nyolcvankilenc éves, Mátyás András tizenhét éves napszámós, Dutu Ana született Duga negyven éves. Joanovics Emma hatvanégy éves nyugalmazott tanítónő, Faca Iosif negyvenhét éves.

Kiserele meze!

Vásárolja szerencsesorsjegyét

CAMPUS & BASSA

temesvári fiókjánál. Vezérképviselő: E. Deutsch Irma I., Bulevardul Regele Ferdinand. Telefon: 41-51.

— Gépkocsitulajdonosok és motorkerékpárosok figyelmébe. A temesvári rendőrkezsztura felszólítja az alant felsorolt rendszámú gépkocsi- és motorkerékpár tulajdonosokat, hogy sürgősen jelentkezzenek a rendőrség közlekedési osztályánál járművík helyzetének tisztázása végett, ellenkező esetben megindul ellenük az eljárás. 84, 177, 288, 334, 346, 414, 455, 712, 854, 1075, 1173, 1214, 1491 1482, 1532, 1543, 1606, 1650, 1830. számú gépkocsik és 22, 31, 42, 82, 83, 89, 115, 157, 228, 272, 280, 290, 359 és 385 Tms. számú motorkerékpár tulajdonosok jelentkezzenek.

— **Eltűnt egy tizennyolc éves leány.** Muntean Rozalia boksánbányai lakosnő a temesvári rendőrségen bejelentette, hogy tizennyolc éves, hasonló nevű leánya napok óta eltűnt. A leány nemrég Temesvárra érkezett és itt nyomavészett. Aggódnó anyja bejelentése alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Hiány a vidéki adóhivatalnál.** Tautu Vasile pénzügyi felügyelő rovancsolás alkalmával a krassómegeyi Berliste és Milovai községek adóhivatalánál 62.000 lei hiányt állapított meg. Tautu felügyelő elrendelte Serafin Gheorghe pénzügyi tisztviselő elbocsátását, azonkívül jeleltett tett az illetékes ügyzszégre.

— **Fontos iratokat lopott egy autóból.** Mironescu Miron temesvári pénzügyi ellenőr autójából a Gyárváros egyik utcájában ismeretlen tettes ellopott egy aktafüzetet, amelyben hivatalos iratok voltak. A tolvaj esetleg eldobta a reá nézve értéktelen iratokat és ezért kéri mindazokat, akik ezeket az iratokat megtalálják, juttassák el a rendőrség bünygyi osztályához.

— **ORSZÁGOS KIRAKATVERSENY.** A Flora rum- és likörgyár r. t. Arad, november közepén egy új sorozat luxus-minőségű italt hoz forgalomba és ennek bevezetésével kapcsolatos reklamáció keretében 30 tekintélyes pénzdíjat tűzött ki azon legszebb kirakatok rendezői részére, amelyekben az új italok szembeötően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500 stb. leies díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja egy bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát kapnak. A nem díjazott fényképeket a Floragyár 100 leiert megvásárolja. Erre a célra különben a Floragyár kedvezményes pausál-áron szállítja a liköröket, melyek gyönyörű, ujszerű kiállításokkal és kiváló minőségükkel nagy feltűnést foghatnak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről és egyéb kedvezményekről szóló ismertetőt, továbbá az új likör képét és leírását stb. kívánatra a Floragyár beküldi az érdeklődőknek.

— **NAGY TŰZ IGRISEN.** Igris temesmegyei községben a péntekről szombatra virradó éjszaka az egyik gazda szérüs-kertjében tűz támadt. Minthogy nagy szélvihar volt és attól lehetett tartani, hogy a tűz hamarosan óriási arányokat ölt, telefonon a helyszínrre hivaták a temesvári tűzoltóságot, amely autójával hamarosan a községben termelt. A pusztító elemet másfél órai fáradozással sikerült továbbterjedésében megátolni. Két gazdaság minden szénája és szalmája, valamint egy gazdasági épület a lángok martalékává lett.

— **A LÉTERT VALÓ KÜZDELEMBEN** gyakran hathatós segítségére van a dolgozó egyének egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz reggel éhgyomorra bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcserét. Kérdezze meg orvosát.

— **A Szudétavidékről rendelt áru behozatala.** A nemzetgazdasági minisztérium kontingentálási hivatala szabályozta a Csehszlovákiából való behozatalra kiadott engedélyek ügyét. Mindazok, akik behozatali engedéllyel birnak, Németországra változtathatják engedélyüket, ha igazolják, hogy a rendelés a Szudétavidék átcsatolása előtt adatott fel, valamint a német követtség igazolványával bizonyítják, hogy az a cég, amelyől az árut rendelék, a Németországhoz csatolt területen bir székhellyel. Valószínű, hogy a közeli napokban hasonló rendelkezést adnak ki a Magyarországhoz csatolt területek tekintetében is.

— **Temesvár tűzfával való ellátása.** Magánértesüléseink szerint Temesvároft ma körülbelül 6—7000 vagon tűzifa van, amely az abnormálisan enyhe időjárás miatt egyelőre alig talál vevőre. A tűzifaárak ugyan most is igen magasak, egy vagon tűzifa ára az állomástól 8000 leibe kerül, amihez még a vágatási és behordási költségek is járnak, de már nem kell félni attól, hogy a nagy hidegben kifogy a tűzifa.

— **A padláson felakasztotta magát.** Sperneac Nicolae hetvenkét éves, Gátalja községbeli lakos háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. A vizsgálat megállapítása szerint a gazdálkodó betegsége miatt követett el öngyilkosságot.

— **Bűsút Magyarzentmárton községben.** Magyarzentmárton temesmegyei község ünnepélyes keretek között ülte meg a templom véd-szentjének, Szent Márton püspöknek ünnepét és az ezzel kapcsolatos bűsút. Az egész község áhítatosan összegyülekezett a templomban, ahol Erős János plébános mondotta a nagymisét. Evangéliumkor Fodor József központi pap, a Katolikus Népszövetség főtitkára, tartotta a gondolatokban gazdag szentbeszédet.

TEKINTSE MEG LEGUJABB GÖSZI BŰTORMODELLENKET

INTERIOR

III., Bul. Carol I., I. em. — Telefon: 21—54.

— **Matróna hirtelen halála.** Özvegy Gruber Jenőné, született Szilávy Sarolta életének hetvenkettedik évében a magyarországi Nyiregyházán szombaton reggel hirtelen meghalt. Az elhunyt uriaszony özvegy volt néhai Gruber Jenő miniszteri tanácsosnak, a nemzetközi Dunabizottság orsovai kirendeltsége főnökének, aki annak idején résztvett az Alduna szabályozási munkálataiban is. Gruber Jenőné különösen a jótékonyág terén igen áldozatos tevékenységet fejtett ki. Néhány év előtt műtétnek kellett alávetnie magát, utána egészségi állapota javult, de közben szívbjaja keletkezett, mely most hirtelen véget vetett életének. Elhunytát gyszolják leánya, dr. Pascu Istvánné orsovai köz-jegyző felesége, fia, Gruber Jenő pascani állam-vasuti mérnök, veje, Pascu Stefan dr. közjegyző, unokája, Pascu Buksi, Budapesten élő agg édesanyja és testvére. Temetése Nyiregyházán lesz hétfőn délután.

A vitamintartalma

HIRISAN-PASZTA

minden hórbántalmat, ekcémát, bőrbajt, égési sebet stb. oly alaposan és gyorsan gyógyít, hogy Ön is kellemeesen meg lesz lepve. Tubusok 44 és 85 lejtes árban gyógyszerárakban és drogériákban.

Képv.: **Mr. G. Hielsch, Sibiu.**

— **Végvár reformátusainak ünnepe.** Végvár temes megyei község magyar anyanyelvű reformátusai ma ünneplik templomuk felépítésének félszázados évfordulóját. Ebből az alkalomból ma délelőtt a templomban a bánsági egyház megye több református papjának közreműködésével ünnepi istentiszteletet, délután három óra körül pedig vallásos ünnepély lesz. Ennek műsorán szerepelnek Nemes Elemér lugosi esperes, Keresztes József resicai és Tókes Béla végvári lelkészek, Kádár Károly, Kiss Pál és Korsós Péter tanítók, valamint a református dalárda. A bensőséges egyházi ünnepet este társasvacsora, utána pedig táncmulatság fejezi be.

— **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Greger Márton könyvkereskedő és Laub Mária, Janosch János kelmefestő és Sturm Katalin, Gligor Gheorghe szabó és Colhon Rosalia, Birschak Mihály munkás és Jivan Mária.

— **Sorozatos betöréseket követett el.** A rendőrség elfogta Kóvári Béla husz éves fiatal embert, aki néhány nap előtt kétszer is betört a Sátor-garázsba és onnan különböző tárgyakat és ruhákat elvitt. Kóvári Béla még egy harmadik betörést is elkövetett, mert éjszaka behatolt Kohn József gyárvarosi lakásába, ahol zsákmánya háromezerhat száz lei készpénz volt. A fiatal embert, aki beismerte a betöréseket, átadták a temesvári ügyészségnek.

— **LEHANGOLT, ÉTVÁGYTALAN, ELDUGULT EMBEREKNÉL** reggel felkeléskor egy pohár termézetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz megszabadítja a zemesztőcsatornát a felgyülemlett erjedő és rothadó anyagoktól s az emésztőszervek további működését előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— **Meglopta a sógorát egy temesvári katonaszökevény.** Pop Ioan aradi detektív csoportvezető szombatra virradó jészkaja elfogta Szloboda István 24 éves temesvári illetőségű katonaszökevényt, aki már több ízben megszökött ezredétől. Szloboda beismerte, hogy szökése előtt felkereste Temesvárott lakó sógorát, Fischer Ferencet, távollétében feltörte szekrényét és 24 ezer leit lopott el tőle. A lopott pénzzel Lugosra és Radnára ment és mindkét helyen nagy mulatozásokat rendezett. A pénzből 18 ezer leit megtaláltak nála. A tolvaj katonaszökevényt a rendőrség még szombaton átkísérte Aradról Temesvárra, ahol a hadbíróóság fog ítélezni felette.

— **A BODEGÁKNAK IS REPULŐBÉLYEGGEL ELLÁTOTT SZÁMOLÓJEGYEKET KELL KISZOLGALTATNIOK.** A napokban több bodegában ellenőrök jelentek meg és ellenőrizni akarták a repulőbéllyel ellátott számolóócdulákat. Mivel ilyeneket nem találtak, büntető jegyzőkönyveket vettek fel. Ugyanis a módosított repulőbéllyegtörvény előírja, hogy minden helyiségben, ahol fogyasztás történik, husz leinél nagyobb és száz leinél kisebb fogyasztás esetén egy leles repulőbéllyel ellátott számolóócdulát kell kiszolgáltatni, az ennél nagyobb fogyasztás esetén pedig a törvényesen előírt repulőbéllyet kell használni. Az ellenőrök véleménye szerint ez az előírás kötelező a bodegákra is a helyiségben elfogyasztott ételek és italok után.

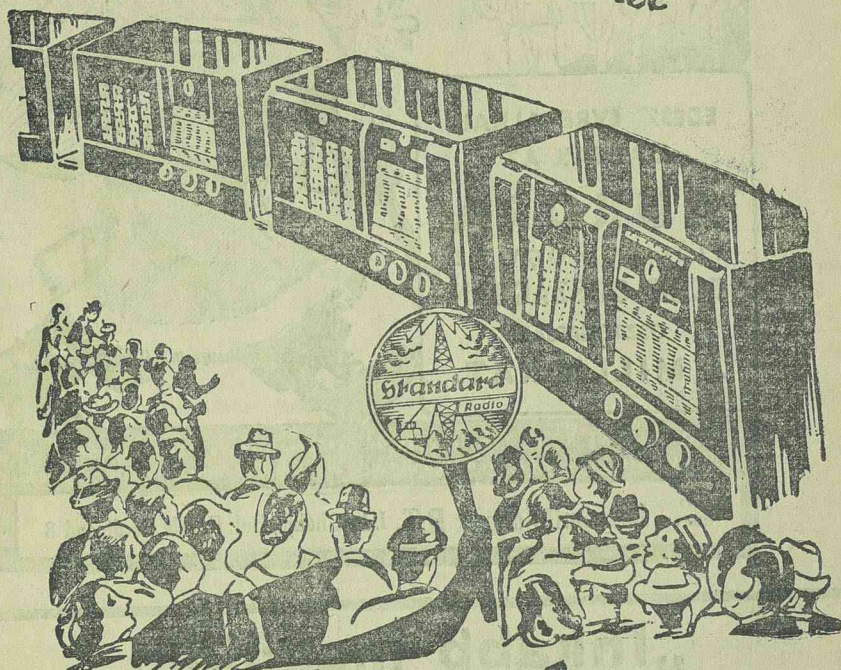
Mozi**MŰSOR****VASÁRNAP, NOVEMBER 13.**

APOLLÓ: *Bűbájos kisasszony* (francia film).
Matiné: *Inkognitó* (német film).
CAPITOL: *Hajsza az arany után* (angol film).
Matiné: *Az átváltozott* (angol film).
SCALA: *A szent házugság* (német film).
RIVOLI: *A postamester* (francia film).
CONCORDIA (Mehala): *A shanghai menekültek* (német film).

HÉTFŐ, NOVEMBER 14.

APOLLÓ: *Bűbájos kisasszony* (francia film).
CAPITOL: *Hajsza az arany után* (angol film).
SCALA: *A szent házugság* (német film).
RIVOLI: *A postamester* (francia film).

Az új Standard rádiókészülékek
utja a fogyasztók között
valóságos diadalmenet

Standard
1939

Kizárólag autorizált egyedárúsítók: A Bevaros részére: NORMA, Intreprinđ. Technica, Str. V. Alexandri, a Gyárvaros részére: Révész Bezsó, Intreprinđ. Electr., Piața Traian 8., a Józsefváros részére: Radio Wittigayer, Str. I. C. Brătianu.

— **A BETEG ALKALMAZOTT ELLÁTÁSA**
Az országos betegsegélyzőpénztár köriratban értesítette az alajarendelt hivatalokat, hogy a munkaadók nem kötelesek alkalmazottaik megbetegedése esetén az első hét napra betegsegélyt, vagy betegsegélyezési járulékat fizetni. Ilyen fizetések csak akkor teljesítendők, ha az alkalmazott továbbra is ellátja hivatalát.

— **PENZÜGYI KINEVEZÉSEK.** Megirtuk, hogy Taranu Victor vezérfelügyelő a temesi helytartóság területére kiterjedő hatáskörrel pénzügyi vezérfelügyelőnek nevezték ki. Jeleriu Ioan dr. vezérfelügyelő, a temesi helytartóság pénzügyi osztályának vezetését veszi át, míg az Arad-és hunyad megyei pénzügyi felügyelőség vezetésére Turtureanu pénzügyi felügyelő kapott megbízást. Tautu pénzügyi felügyelő továbbra is megtartja eddigi hatáskörét, amely Pemes-Torontál, Krassó, és Szörény megyékre terjed. Közben megtörténtek a kinevezések a helytartóság pénzügyi szolgálatának egyes osztályaira nézve is. Az egyenes adók osztályát Neagota eddigi aradi szolgálati főnök, a közvetett adók osztályát Cuceanu Stefan dr. a temesvári fizetések pénzügyigazgatóságának eddigi igazgatója, a fogyasztási adók osztályát pedig Sferdeanu eddigi aradi pénzügyi vezérfelügyelő már a jövő hét folyamán Temesvárra érkezik és átveszi a pénzügyi vezérfelügyelőség vezetését.

— **Emelkedett a német acéftermelés.** A német kohótulajdonosok Düsseldorfban gyűlést tartottak, amelyen bemutatták a német nehézipar nyersanyagtermelésére vonatkozó statisztikai adatokat. Ezekből kiderül, hogy Németország nyersacélettermelése 1938-ban huszonhárom millió tonna volt. Németország a nyersacélettermelés terén ilyformán tulszárnyalta az Egyesült Államokat is és ma a világon az első helyet foglalja el.

— **Alkotmányellenesség** címén megtámadták a szőlővédelmi törvényt. A szeszgyárak alkotmányellenesség címén támadták meg a szőlővédelmi törvény 37. szakaszát, amely az 1936-ban, a törvény életbe lépése időpontjában már létezett szeszgyárak termelési kvótáját a borszesztermelők javára öt éves terv szerint csökkentette. A semmitőszék az érdekes felfolvamodás tárgyalását februárra tűzte ki.

— **Előkelő esküvő.** Mioc Vasile tanár, temes megyei középiskolai országór-parancsnok, tegnap délben házasságot kötött Oprea Hortensiaival. A házasságkötést Baran Coriolan dr. főpolgármester végezte. Mint tanuk Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Maci Valeriu műegyetemi tanár szerepeltek.

— **Szerb egyházi kinevezések.** Csirics Irinei szerb püspök legutóbbi aldnai látogatási körútja alkalmával pappá szentelte Bugarszky György, végzett teológust Bugarszky János városi tisztviselő fiát. Bugarszky Györgyöt, a Temesvá-gyárvarosi szerb püspök szentelte a püspök Sztanko Boislo végzett teológust, Sztanko Costa temesvári szabómester fiát, aki mint diakónus, a szerb püspöki székházban végez szolgálatot.

— **Vallásos ünnepély.** A nagyszentmiklósi evangélikus egyházközség ma, vasárnap délután hat óra körül vallásos ünnepélyt rendez templomában. Az ünnepi beszédet Kuhn Zoltán va'kányi református lelkész mondja, míg az oltári szolgálatot Kessler Ede evangélikus lelkész végzi. Székely Ernő énekszámokkal, Grauzer Károly, Váradí Sárka és Székely Jolán szavallatokkal működnek közre az ünnepélyen. Beépítidij nincs, a befolyt perselypénzt új énekeskönyvek beszerzésére fordítják.

Bundák

és mindennemű

szőrmeáruk

legolcsóbban

Rubinnál

Mindennemű szőrmeáruk elkészítését, átalakítását, javítását legolcsóbban vállaljuk

CHUDOVSKYműhelyvezetése mellett
IV., Bulev. Berthelot 16.

Ejnye, Karácsony apó, sohasem láttam még ebben az időben. A maga neve napjág még hosszú az idő!

EGÉSZ ÉVRE ALKALMAZTAK AZ
AURORA
FIÓKJAI, HOGY AZ
EGÉSZ ORSZÁGBAN
OSZTOGASSAM
A MILLIÓKAT.

NOVEMBER 15-én lesz az I. osztály húszszáz 20 nyerevényes 1.000.000 lei, 12 nyerevényes 200.000 lei, 76 nyerevényes 100.000 lei.

HELYI CÍM: Leszámitolóbank R.T. I. ker. főútkja, Bul. Regele Ferdinand 8

„Inkább megölöm, de nem válok meg tőle“...

Az örült asszony férjének tragédiája. — Megdöbbenő családi dráma Montecarlóban

Páris, november 12. Megdöbbenő családi drámát fedeztek fel a napokban Montecarlóban.

Egy ismert amerikai író agyonlőtt feleségét majd önmagával is végzett.

Az öngyilkosságot és a gyilkosságot

több mint két héttel ezelőtt

követte el, de különösképpen a kettős tragédiát csak most fedezték fel.

Az öngyilkossági dráma áldozata Gerson Wreschner ismert amerikai író és felesége. A házaspár már két éve megszakítás nélkül Monacóban élt, ahol a hercegi palota parkjára néző egyik házban béreltek lakást. Wreschner író ismert személyiség volt Montecarlóban. Társasági körökben jól ismerték és irodalmi munkássága révén is népszerűségnek örvendett. Az utóbbi hónapokban a házaspár mindinkább visszavonult a társasági élettől és csak ritkán mentek át a Monacótól néhány pernyi távolságra levő Montecarlóba.

AZ ÖRÖKÖLT BETEGSÉG

A házaspár visszavonulásának az asszony gyógythatatlan betegsége volt az oka. Az író felesége egy ismert előkelő bostoni családból származott. Az asszonyt már hosszabb idő óta súlyos idegbaj kínozta és betegségét az orvosok gyógythatatlannak minősítették. Az asszony családjában örökletes betegség volt az elmebaj és az orvosok figyelmeztették az író, hogy felesége több hozzátartozójának sorsára jut, később betegsége olyan súlyosra fordul, hogy elmeorvóintézeti ápolásra lesz szüksége.

Az író tulajdonképpen azért telepedett le

Monacóban, mert feleségét meg akarta menteni az elmeorvóintézeti ápolástól.

Az asszony családja és amerikai orvosi ugyanis már évekként azelőtt zárt intézetben akarták elhelyezni az asszonyt. Monacóban ez a veszély nem fenyegette és az idegbeteg asszony csöndes visszavonultságban élt férjével. Betegsége azonban egyre súlyosbodott és az utóbbi időben már férje is belátta, hogy az asszonyt nem mentheti meg az elmeorvóintézetbe való szállítástól. Az író odaadón ápolta feleségét, minden idejét vele töltötte és amikor látta, hogy az asszony állapota egyre reménytelenebb, elhatározta, hogy megöli az asszonyt és ön-

gyilkosságot követ el, csak, hogy ne keljen megválnia feleségétől, akit rajongásig szeretett.

Két héttel ezelőtt az író és felesége elűnt Monacóból. Barátainak és szomszédainak nem szóltak elutazási szándékukról, de mindenki azt hitte, hogy elutaztak a városból. Miután azonban még két hét múlva sem tértek vissza és a lakás ablakait nyitva hagyták, a szomszédok gyanút fogtak és behatoltak a lakásba. A lakás két szobájában megtalálták a két holttestet. A fiatalasszony már erősen osztlásnak indult holtteste az ágyon feküdt. Az asszony fejét két revolvergolyó járta át. Wreschner író agyonlőtte az asszonyt, akinek holttestét azután virágokkal takarta le. Az elhervadt viráglepel alatt két héten át feküdt a szerencsétlen elmebeteg asszony holtteste.

A gyilkosság után az író a szomszédos szobában felakasztotta magát. Megállapították, hogy a mikor már a nyakára hurkolta a kötelet, föbelötte magát és halálát nem fulladás, hanem a revolvergolyó okozta.

BUCSULEVEL ÉS REGÉNY

Egy asztalon bucsulevél fektet, amelyet Wreschner író egy Északamerikában lakó rokonának írt. Ebben a levélben többek között ezeket írta:

— Tudom, hogy feleségem sorsa reménytelen. Elmebaja mindjobban elhatalmasodik rajta és elmebeteg édesanyja és fivére sorsára fog jutni, ha nem előzőm meg a tragédiát. Elhatározom, hogy inkább megölöm, de nem válok meg tőle.

Azután végzek önmagammal. O volt életem egyetlen értelme, ugysem tudnék nélküle élni, együtt megyünk tehát a halálba. Vele nem közölhetem már elhatározásomat, agya annyira elborult, hogy nem érti már szavamat.

Az író hátrahagyott iratai között találtak egy regénykéziratot is. Ebben a regényben a tragikus sorsú író megírta szerencsétlen házassága és felesége tragédiájának megrázó történetét.

A regényből kitűnik, milyen rettenetes lelki megpróbáltatásokon ment át az író gyógythatatlan felesége mellett, aki az utóbbi időben már csak élőhalott volt, mert agya mindjobban elborult.

Református ifjúsági imahét

Temesvár, november 12. Az Ifjúsági Keresztény Egyesületek Világszövetségének egyetemes imahéte, — mint az elmúlt években — az idén is megtartják a temesvári református templomban november 13—19-ig. A hét minden napján este 8 órakor — vasárnap, 13-án megnyitó 6 órakor — bibliorát és imaórát tartanak, s ezek során bibliamagyarázatokat és előadásokat. Az imahét sorrendje a következő: November 13. Vasárnap. Bibliamagyarázat. Tartja: Ajtay Gábor. Az ifjúsági keresztyén munka legjellemzőbb vonásai. Előadás. Tartja: Debreczeni István. November 14. Hétfő. Bibliamagyarázat. Tartja: Horváth István. A keresztyén ökömenizmus mai állása. Előadás. Tartja: Nits István. November 15. Kedd. Bibliamagyarázat. Tartja: Horváth István. Hogyan kell nézmem saját munkaközösségemet. Előadás. Tartja: Kiss Antal. November 16. Szerda. Bibliamagyarázat. Tartja: Ajtay Gábor. A keresztyén nemzet. Előadás. Tartja: Teley Endre. November 17. Csütörtök. Bibliamagyarázat. Tartja: Debreczeni István. Ki az én felebarátom? Előadás. Tartja: Takács Lajos dr. November 18. Péntek. Bibliamagyarázat. Tartja: Debreczeni István. A család jelentősége a keresztyén egyházban és munkában. Előadás. Tartja: Molnár Károly. November 19. Szombat. Bibliamagyarázat. Tartja: Ajtay Gábor. Miért van szükség gyülekezetünkben és egész egyházunkban ifjúsági keresztyén munkára. Előadás. Tartja: Horváth Béla.

Az ifjúsági imahétre ezton is felhívja a temesvári református egyház vezetősége a gyülekezet minden tagjának, de főként az ifjúságnak a figyelmét és kéri, hogy ezeket az előadásos összejöveteleket minél számosabban látogassák és azokon buzgó igyekezettel vegyenek részt. Beléptidij nincs. Perselyes adományokat az ifjúsági keresztyén munka céljaira fordítják.

Patikák éjjeli szolgálata

Vasárnap, november 13-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő Weisz gyógyszerész.

A II. kerületben a Dacilor uccában levő dr. Kovács gyógyszerész.

A III. kerületben a Porumbescu uccában levő Sárge gyógyszerész.

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerész.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, november 14-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő Irigalmasok gyógyszerész.

A II. kerületben a 3 August uccában levő Löw gyógyszerész és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerész.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerész.

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszerész.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerész és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerész állandó éjszakai szolgálatot tart.

Ne legyen saját magának ellensége! Jöjjön és nézze meg

POLA NEGRI

A szent hazugság

című, Svájcban készült egyetlen filmjét. Ma és minden este a

SCALA
moziban

Erika

Seidner Imre regénye

„Az erika a havasi fenyvesek öre. Az örök fehérség birodalmában kiütközik ez a zöld cserje, mint a napsugár első kacagása. Az Erika nem fél a hidegtől“. A regény címét ezek a sorok magyarázzák meg. Egy fiatal újságíró, aki csupa dac és csupa bátorság, odakerül meleg, néhez szívvel a hideg svájci hegyek közé, ahol kergetni kell a szobában a vérszegény, hőtelen napsugarat, de még kuszább az az ut, amelyet a jóléttől elkérgecsült szivekben megfutnia kell. Nem emigráns regény, mert a hős önként veti alá magát a nehezebb sorsnak, tisztán bátor kiállásból, az ifjuság nyughatatlanságából. Mindvégig feszül a téma és bontakozik a válasz a kérdésre: győz-e a fiatalság? Egyenes tartással, bátran előrenéz a kék szemekkel el jut-e az ember a beteljesedéshez? Az érdekes előadást színes kép szövi át: élénk táru — az író lebilincselően és fordulatossal előadómódján — a Népszövetség hősora, a Briand—Stresemann-korszak. Balázs István erdélyi újságíró a maga kis világának mesésövésével rokonszenvet, érdeklődést kelt, de riporteri frissességgel viszi az olvasót örökké lezárt svájci villák és nehezen litérülő hotelszobajátók mögé, ahol Forel, Ana Pavlovna és annyi más világhíresség esik a fiatal riportert megejtő merészségével hálójába. Nem érzélgős, csak értelmes mese két távoli pont: Genf és egy moldovai kisváros között, de ugyanakkor értéljes, meglátásos írás ez a Népszövetség hőseiről, amelyben eddig még — tudunkkal — senkinek fogott. Ilie Ehrenburg patfogó megrírása, neoromantikus meglátása egy fiatal Sauerwein frissességével párosul és a regénynek egy egészen sajátos egyveleg természetét adja, amely új és megkapó.

Természet és lélek, fizikai és szellemi erő együttműködésének is próbája ez a könyv. A fiatal újságíró Genf kétklaci embere, aki talán a kerti gyomlálásból szalad a népszövetségi téra és néhány zsák sajtátenyészetté krumpliórt csaknem lekési a strézai konferenciát. Krumplik és diplomatafejek, orchideák és Ana Pavlovnák világa mesterien tudatos egybeszövésével bontakozik ki és amikor a terjedelmes regény elérkezik a happy andhez, az olvasó csak azzal elégedetlen, hogy Balázs István beéri az egyszobahallos életeredménnyel, az ifjuság polgárius, yőzelmével és nem folytatja a színes és mindvégig magávalragadó regényt.

Az első regény végén mindig ott van láthatatlan nyomdafiéstelekkel, hogy „folytatása következik“. Az újságíró, aki napsugárra hordja össze a megrírás színeit, nem nyugszik addig, míg egyszer a maga kedvére nem írhat és ezzel támadás. Szerüen környékezi meg a Sikert. Azt hisszük, a támadás sikerült. Bátorság és őszinteség, tudás és szinte tulgazdag élménytartalék voltak a támadás fegyverei. Egymagában a regény csont- és idegrendszerre ügyes egymásba bontakozása is biztosítja a könyv irodalmi jelentőségét. Milyen érdekes lesz az a genfi népszövetségi világ egy regény keretében összefoglalva! Erről eddig csak szétporladó riportercikkekkel tudunk egyet-mást és most az egymás hátára rakódott évek hegyének csucsról visszánézve, a távlatos megvilágítás megkapó és érdekes. Ez a regény konstruktív csontrendszerre, amely élhetne egy erdélyi leány szerelme nélkül is, hiszen a Népszövetség erős volt akkor és hatalmas. De robotban és világmegváltási tények árnyékában élni és mindig Máriára gondolni, ez olyan romantikus frappáns, mintha az örökké havas Jurán örök napsugár lenne. Mifélnk is hideg idők járnak a könyvekre, de az Erika nem féljen a hidegtől. Mert ez a könyv nem kezd, hanem száz és száz világrportban kikristályo-

IDŐVALTOZÁS HÜLÉST ÉS GRIPPAT HOZ ANTI- NEURALGIC JAWOL

sodott meglátás terméke, összefoglalása annak, amit látott és ahogy meglátta. Hatalmas emberek nagy embergyűrűje viharzik egy fiatal ember körül, aki az étrend konvencióját is lerazva pattant ki társadalmi megkötöttségéből és az

emberraaj megvilágítása minden oldalon éles és emberi. Őszinteség, természetszeret, becsületes nyíltság — Seidner Imre sajátos eszközei. A regény kiállítása nagyon összhangzatos azzal, ami benne van. m. j.

Jótekonny „tündér“ a pesti éjszakában

A titokzatos Mr. Senki, aki eldobálja a pénzt és mindenkinek pezsgőt izet

Budapest, nov. 12. A budapesti éjszakában mely ma nem színességéről, hanem szürkeségéről híres, körülbelül három hete nagy az élénkség. A pezsgőfogyasztás felszokott, a zenész urak és a görklisaszszonyok már nem úgy mennek be este tizkor a mulatóba, mint a hivatalba — hanem egy kis reménységgel.

Azzal, hogy

hátha ma is bejön az angol, a titokzatos Mr. Senki,

akinek a személye körül legendák keringenek az éjszakai emberek társadalmában.

AZ ELSŐ ÉJSZAKA

Ezelőtt három héttel gyalog, boternyővel a kezében, mértéktartó eleganciával ültözött idegen ur ült be az egyik mulató pahalóyába. Nem tudott magyarul és a kíséretében levő magyar urral sört rendeltetett magának. Aztán az egyik angolul beszélő pineér utján megkérte a zenekar vezetőjét, hogy játssza el neki a Rachmaninov prelűdöt. Mikorra a zenekar a prelűddel végett, minden egyes tagja

előtt ott állott egy üveg pezsgő és a pezsgőspohár alá terített asztalkendőben egy tizpengős bankjegy.

Az idegen ur rendelte a pezsgőt és ő küldte a tiz pengősöket a zenekar tizenhárom tagjának.

„Császár érkezett!“ — mondták a mulató nyelvén az alkalmazottak és nem tudták, hogy milyen rangemelésben részesíték az idegent, annál inkább, mert csakhamar

a körülbelül harminc főnyi kölgyszemélyzet minden egyes tagjának is odaküldött tiz pengőt és egy üveg pezsgőt.

Ez volt Mr. Senki belépője.

Ettől az estétől kezdve az idegen minden éjjel feltűnt valamelyik mulatóban. Ennek a világnak is megvan a maga pontos hirszolgálatja és a „császárt“ minden zenekar a Rachmaninov prelűddel fogadta.

Szinte úgy látszott, hogy az éjjeli szórakozóhelyek csak az ő számára nyitnak ki este, mert mindenütt minden este izgalommal várták a negyvenévesnek látszó, középterműt, igen szerényen viselkedő, keménygalléros, angol bajszos urat.

A titok és megoldása

lelte a tolmács és az angol megismételte a magyar szót:

— Senki, így hívják. Szóliának ezentul Mr. Senkinek.

Az angol továbbra is féltve őrizte inkognitóját. Bérautón járt, de a sofőr senkinek sem árulta el, hogy honnan hozza és hova viszi. És különös viselkedése, rendkívüli szokásai csak növelték a szerényen viselkedő, de fejedelmiem költekező Mr. Senki érdekességét.

Mig körülötte mindenkit pezsgővel itatott, ő maga

sörnél egyebet soha nem ivott.

A napi tizpengős minden tancosnőnek, énekesnőnek és minden zenésznek „kijárt.“ Akiről meghalottta, hogy különösen rossz sorban él, vagy családot tart el, az husz pengőt kapott. És egyik mulatóban az „asszonyság“-nak meleg télikabátot vett.

Az éjszaka jótekonny tündére, — mert noha férfi ruhában járt, kétségtelenül az volt — két napja, amilyen hirtelen érkezett, épolyan váratlanul eltűnt. Csak a legenda maradt utána. És a bánat, hogy elment és talán nem jön vissza. De csakhamar elterjedt a jó hír, hogy az angol vissza fog érkezni.

Mr. Senkit egyébként Hampton urnak hívják és ha Budapesten van, a Bank uccában lakik. Foglalkozására nézve gyáros és nappal, amikor nem Mr. Senkinek, hanem Hamptonnak hívják, komolyan dolgozik.

Jószívű különö, aki napi Komoly munkájának fáradalmait így pihen ki. Az életben és a világon sok a furcsaság. Mr. Senki is egy ilyen csodabogár.

A vilnai zsidó szintársulat

november 16-án, szerdán este 9 órakor,

Palesztinal szerelem (Palesztiner Liebe),

november 17-en, csütörtökön d. u. 6 órakor

Az ember legyen ember (A Mensch soll men san),

november 17-en, csütörtökön este 9 órakor

Gyermeki hála (Dank von Kinder)

Jegyek már kaphatók a Városi Színház pénztáránál 13 leitől 123 lejig.

Csodálatos módon mentettek meg a biztos pusztulástól egy turista társaságot

Amíg a barlang belsejét tanulmányozták — előtörtte a víz a barlangot
A mentő expedíció bravurja

London, november 12. A yorki grófságban levő Penygent hegy szakadékos mélyén nagy számmal vannak barlangok, amelyek igen messzire nyulnak a földt alatt és amelyeket földalatti folyók vize állandóan tölt meg. Az egyik ilyen barlangban, a Long Churnben, hat angol természetbarátunk, a Bradfordi barlangkutató egyesület tagjainak, rendkívüli kalandja akadt.

Huszonkét órán át fogvatartotta őket egy földalatti vizes és megmenekülésüket az utolsó órában csak a mentőraj önfeláldozó vezetőjének köszönhetik.

Az austwicki szállodából már pitymalatkor elindult a hat férfi Shepherd úgyvéd vezetésével.

Emmivalót nem vették magukkal, mert már ebédre vissza akartak térni a szállóba. Több kisebb barlang megtekintése után jutottak el a hetven méter mély Long Churn-höz, amelyben rendszerint mennydörgésszerűen harsog egy hatalmas földalatti vizes. Akkor azonban csak halk csobogás hallatszott, a folyóban tehát kicsiny volt a víz és az urak ezt a ritka alkalmat arra akarták felhasználni, hogy leszálljanak a barlang mélyébe.

Mászókötélen ereszkedtek le szikláról-sziklára, sőt át is tudtak kelni a vizesen vészély nélkül, egy kis hideg fürdő árán. A fáklyák és villanyzeblámpák fényében nézegették a csodálatos szépségű barlanguzsvizőt, amely eddig ismeretlen volt, mert bejáratát elzárta a vizes. A lelkes barlangkutatók szorgalmasan rajzolták és jegyezték és észre sem vették, hogy közben a vizeses zugása egyre hangosabb lett. Amikor már jéghideg víz mosta lábszárukat, csak akkor látták nagy rémületükre, hogy milyen veszedelmebe kerültek.

A folyó ismét megduzzadt és a víztömeg kezdte elborítani a mélyebben fekvő járatokat.

A legnagyobb sietséggel láttak hozzá a felszálláshoz. De leirhatatlan rémületükre már azt látták, hogy a vizesen át lehetetlen visszatérni. A rohanó, tájékozódó áradat alatt nem volt mibe megkapaszkodni, a zuhatag lábánál levő forgót átuszni egyet jelentett volna a biztos öngyilkossággal.

A kétségbeesett helyzetben levő turisták tudták, hogy a mélyebb járatoknak nincsen lefolyásuk, azok néhány óra alatt megtelnek, tehát csupán az időn múlik, hogy az egyre emelkedő víz elérje őket. A vizesen át pedig nincs menekülés. Egérfogóban vannak, ha csak a víz éppen olyan gyorsan, amint jött, le nem apad, vagy idejében segítség nem érkezik.

A bentrekedtek felmászta a legmagasabb sziklalapra, amelyre elérhettek és megkötözték magukat. Csúpan néhány négyzetméternyi helyük volt, ott kuporogtak összebujva, majdnem mozdulatlanul. A nedves ruhában vacogott a foguk és az éhség is jelentkezett.

Felváltva kiáltottak segítségért,

bár alig volt reményük, hogy a vizeses zugásából kihallják hangjukat az egyébként is elhagyott vidéken. Hiszen maguk közt is csak uly tudtak érintkezni, hogy egymás fülébe kiabáltak.

A fáklyák egymásután kiétek. A villamos zeblámpák is elaludtak később, bármennyire takarékoskodtak velük. Koromsötétségben maradtak és csak a víz loccsanása árulta el, hogy a vészély egyre növekszik. Nem tudták, mennyi idő telik, tagjaik megmerevedtek, elszibbadtak a kényelmetlen elhelyezkedésből.

Az austwicki fogadós aggódni kezdett, amikor vendégei nem érkezték meg ebédre. Tudta, hogy a Penygent hegy barlangjaiba indultak és sejtette, hogy baj érte őket.

Néhány órát várt, azután értesítette a szomszédos Sette város hegymászóegyesületét. Valamivel később már elindult a jól felszerelt mentőcsapat. Rendszeresen végigkutatják a barlangokat és rábukkantak a hat eltűnt ember nyomaira, de őket magukat egész éjjel nem találták meg.

Másnap reggel érkeztek meg a Long Churn barlanghoz. A földalatti folyó rendkívül zajosan csobogott, kizártnak tartották tehát, hogy a kutatók oda leszálltak volna. A bizonyosság kedvéért azonban a mentőküldönimény vezetője, Mr. T. Lord, kötéllétrán leszállt. Nem akart hinni a fülének, amikor kiáltásaira a vizesen túlról választ kapott. Gyorsan elő a fáklyákkal és lámpákkal! És odaát, a sziklán, alig néhány centiméterrel a vízszint fölött, megpillantotta az elveszetteket. De hogyan lehet őket kiszabadítani? Megközelíteni sem lehet őket.

— Vegyetek kötélel — kiáltotta Mr. Lord —, átuszom hozzájuk.

A vizesésnek erről az oldaláról függőleges fal nyult le a forgóba. Ott engedték le a vakmerő em-

Halálos esés az állványról

Életjáradékot ítél meg a bíróság egy özvegynek a vasutal szemben

Temesvár, november 12. Két év előtt, 1936. szeptember nyolcadikán a temesvári főpályaudvar egyik várótermének tatarozási munkálatai során

halálos kimeneteli szerencsétlenség érte Mühlthaler Ferenc harmincéves mázolóságát. A fiatalember a váróterem mennyezetének festésénél dolgozott, amikor az állvány egyik deszkájával együtt a mélységbe zuhant. Mühlthaler Ferenc koponyaalapú törést szenvedett, ezenkívül a balkarja és lába is eltört. A mentők bevizitották a kórházba, ahol anélkül, hogy esz-

méletét visszanyerte volna, többórai szenvedés után meghalt. A tragikus halállal kapcsolatban eljárás indult meg Oprean Anton vállalkozó ellen, akinek a szerencsétlenül járt mázolóságát munkása volt. A törvényszék azonban megállapította, hogy véletlen szerencsétlenség történt, amelyért részben az áldozatot terheli a felelősség és

felmentette a vállalkozót a vád alól.

A büntetőper befejezése után Mühlthaler özvegye kártérítési pert indított a vasut ellen, amely a festési munkálatokhoz szükséges állványt felállította és életjáradék megítélését kérte. A törvényszék a kereset alapján havi hatszáznegyven lei életjáradékot ítél meg számára a szerencsétlenség napjától kezdve esetleges férjhezmenetelig. A döntés ellen úgy az özvegy, mint a vasut fellebbezést jelentett be, az ítéletábla azonban

mindkét fellebbezést elutasította és az elsőfoku bíróság határozatát jóváhagyta.

A vilnai szintársulat jön

November 16-án a Városi Színházban a vilnai zsidó szintársulat játszik.

November 17-én, délután 6 órakor,

November 17-én, este 9 órakor is a vilnai zsidó társulat tart előadást.

A vilnai zsidó társulat művészei világhírességek.

A vilnai zsidó társulat pompás operetteket játszik.

A vilnai zsidó társulat 2 vagón díszlettel érkezik.

A vilnai zsidó társulat divája pompás hangú énekesnő.

A vilnai zsidó társulat tenoristája a berlini Volksoper tagja volt.

A vilnai zsidó társulat csak két napig játszik a Városi Színházban.

A vilnai zsidó társulat csak 3 előadást tart a Városi Színházban.

A vilnai zsidó társulat helyvérai olcsók.

A vilnai zsidó társulat előadásaira már kaphatók jegyek.

A vilnai zsidó társulat előadásait mindenki meg kell nézni.

RADIO SCHEIRICH & CO

TIMISOARA, BUL. I. G. DUCA No. 5. TELEFON 18-84.

A legkiválóbb világmárkás rádiókészülékek
szaküzlete

Eumig
Loewe
Mende
Saba

MEGÁLLAPITANDÓ: A GRÓF-E A GYERMEK APJA?

DUŠGAZDAG MÁGNÁS ÉS GÉPIRÓ KISASSZONY REGÉNYE.
ÉRDEKES JOGI ÁLLASPONT A TARTÁSDIJ ÜGYÉBEN

Budapest, november 12. Jogászörökben is bizonyára érdeklődést fog kelteni az a kuriai ítélet, amely most hangzott el egy gyermektartási perben. A legfelsőbb bíróság ugyanis ki-mondotta, hogy a gyermek apja

akkor is köteles gondoskodni a gyermek-ről, ha korábbi megállapodás alapján egy-összegben kiegyezett a gyermek anyjával.

A per előzményei tiz esztendőre nyulnak vissza. Kerete egy szerelmi regény, amely olyan prózaian végződött, amilyen romantikusnak indult. Tiz esztendővel ezelőt történt, hogy egy ismert fiatal gróf, történelmi patinájú nev viselője, aki jelenleg hatalmas hitbizományi birtok ura, megismerkedett egy fiatal gépirókisassz-onnyal. A gróf és a gépirókisasszony között szerelem fejlődött, amely hosszabb ideig tartott. Egy évvel később a fiatalok elhidegültek s egy nap —keresetet kézbesítettek az ifju grófnak. A keresetben a gépirókisasszony

gyermektartásdíj fizetésére kérte kötelezni a gróft.

Az egykori szerelmek között elkeseredett háboruság megkezdődött a bíróságon.

A gróf nem tagadta, hogy bizalmas ismeretségekben állott a gépirókisasszonnyal, de hangoztatta, hogy az ismeretség már régen véget ért és így

ő nem lehet a gyermek apja.

Ezenkívül erkölcsi kifogásokat is emelt a gépirókisasszony ellen.

AZ EGYESSÉG

A pereskedés mégis békés megegyezéssel végződött. A gróf kötelezte magát, hogy „a perben érvényesített mindennemű igény, valamint a jövőben támasztható esetleges követelés végleges és teljes kiegyenlítéséül a megállapodás gyámhatósági jóváhagyását követő 8 napon belül lefizet 1200 pengőt tartásdíjmegváltás, 300 pengőt pedig szülési és gyermekkelengyeköltség címén. Ezt az összeget a gépirókisasszony, aki akkor még szintén kiskoru volt és édesanyja végleges kielégítésül elfogadják és tudomásul veszik, hogy a gróf ezt az összeget minden jogi kötelezettség nélkül, csupán méltányosságból fizeti, miután a gyermek természetes apjának nem vélelmezhető.” Kötötték még egy megállapodást, amely szerint a gróf 3500 pengőt fizet az ifju anyának.

KILENC ÉV UTÁN

Kilenc év telt el azután, amikor nagy meglepetésre ismét keresetet kézbesítettek a grófnak, aki időközben megházasodott, söt gyermekei is születtek. Ezt a keresetet dr. András Ernő ügyvéd, mint a gépirókisasszony gyermekének az árvaszék által kirendelt eseti gondnoka adta be és ebben gyermektartásdíj megítélését kérte a bíróságtól.

A kereset szerint a tartásdíj célja a gyermek megélhetésének biztosítása

és azzal érvel, hogy ha érvényesen létrejött és gyámhatóságilag jóváhagyott megállapodás feroz fenn, akkor is a gyermek ellátatlansága esetén az atya a kiskorut eltartani köteles. A grófnak ezt a kötelezettségét nem befolyásolhatja az a körülmény, hogy az anya annakidején írásban elismerte, hogy a gyermeknek nem ő az apja. Ebben a perben

nem az anya a felperes, hanem a kiskoru gyermek;

az anyának az apaságot kizáró nyilatkozata bírói mérlegelés tárgya és az a kiskoru gyermek tartásának érvényesítését meg nem gátolja. Az annakidején megindított perben az anya hangoztatta, hogy a gróf az apa, csak az ajándék által megszedítve vonta vissza ezt az állítását. Ha a gyermektartásdíj a gróft nem terhelte, miért váltotta meg azt egy összeggel, miért viselte a szülési költségeket és fizette meg a gyermekkelengyét? Ezekkel a fizetésekkel burkoltan, de elismerte az apaságot.

A gróf cáfolta, mintha ő lenne a gyermek apja. Újból felhozta korábbi kifogásait. A szembenálló felek jogi képviselői között érdekes jogi vita folyt le afelett, vajjon fennáll-e a gróf kötelezettsége, miután régebben egyösszegben kiegyezett a gyermek anyjával. Elkeseredett háboruszkodás indult meg az iratváltások során s a per azzal végződött, hogy a keresetet a járásbíróóság elutasította.

A törvényszék, ahova az ügy fellebbezés folytán került, más álláspontra helyezkedett. A

járásbíróóság ítéletét megváltoztatta és az ügyet az apaság kérdésének eldöntésére a járásbíróósághoz visszaküldte.

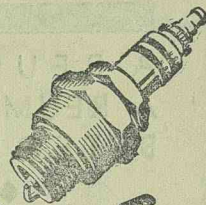
A törvényszéki ítélet érdekes indokolása szerint „a bírói gyakorlat értelmében, ha az anya a tartásdíjról, — az apaság elleni tiltakozás kapcsán — lemondott annak fejében, hogy a törvénytelen gyermek apjának megjelölt férfi bizonyos összeget fizetett a gyermek javára, a tartás iránti keresetet ebből az okból elutasítani nem lehet, mert az anya lemondása a kiskorival szemben, még gyámhatósági jóváhagyás esetén is érvénytelen. Minthogy ebből következtetően előbb az apaság kérdése döntendő el s csak azután lehet határozni, ezért az ítéletet meg kellett semmisíteni és az iratokat vissza kellett küldeni a járásbíróósághoz.

A bejelentett semmiségi panaszok folytán most döntött az ügyben a Kuria. A Kuria a törvényszéki ítéletet megváltoztatta és az ítélet indoklásában többek közt ezeket szögezte le:

— Nincs kizárva, hogy a természetes gyermek tartásának megváltására kötött és gyámhatóságilag jóváhagyott megállapodás mint érvénytelen, megtámadtassék, ha azzal

a kiskoru visszteher nélkül a jövőben való tartási igényéről mond le.

Amikor az a kijelentés történt, hogy az 1200 pengő kifizetésével a gyermektartási igénye megváltottnak tekintezik, akkor az igényről a kiskoru visszteher nélkül mondott le. A lemondás ezért a gyámi törvény 113-ik paragra-

Bosch

gyújtógyertya

milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerel be.

LEONIDA & Co. București és fiókjai
Kapható az ország összes szaküzleteiben.

fusának utolsó bekezdése értelmében érvénytelen. Ennek folytán megnyílt a kiskoru gyermeknek a joga ahhoz, hogy a jövőre nézve a gróffal szemben tartási igényét érvényesíthesse, viszont a grófnak is joga van ahhoz, hogy a tartási igény ellen mindazokat a kifogásokat felhozhassa, amiket a törvény neki megenged. Helyes tehát a törvényszék állapontja, amellyel a gróf által felhozott kifogások tárgyalását elrendelte. A kifogások tárgyában azonban a törvényszék köteles dönteni.

Még 2 Nap

A 18. SORSJÁTÉK
I. OSZTÁLYÁNAK

AZ ÚJ TERV

ALAPJÁN
TÖRTÉNŐ
HUZÁSAIG

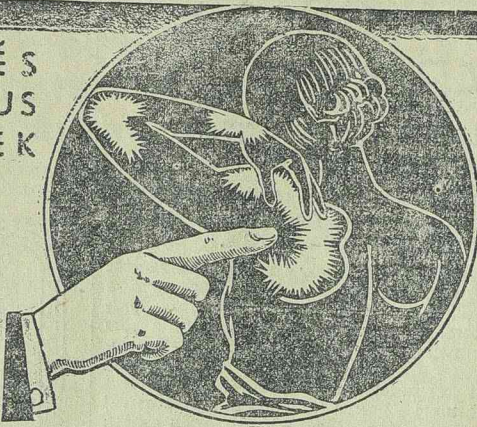
Ne felejtse el

HOGY AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK
MÁR AZ I. OSZTÁLYBAN

20 EGY MILLIÓS NYEREMÉNYT oszt szét.

A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Damas doktor vichyi szakorvos „A reuma és a reumatikus betegségek” című munkájában írja: Ha elakartuk érni a reuma által okozott betegségek tüneteit megszüntetését, akkor át kell alakítanunk a szervezet ama részét, amelyen ezek a reumatikus betegségek fejlődnek, küzdünk kell a hajlamosság, az artritizmust okozó huygvasas lerakódások ellen. Fentközlött alátámasztására közöljük az alábbi megfigyelést:

Megfigyelésem 1) X... urhölgy, 45 éves, egy regelen magához hivatott. Két napja nagyon erős fájdalmakat érez bal felső kerájában. A fájdalom jellemzősére azt mondja, hogy „madárszörny” formájú területen éri a fájdalmakat. A valóságban: „pontán, nagyon éles fájdalmak, amelyek a legkisebb mozdulatra, vagy nyomásra fokozódnak: a fájdalom terület a hátságterin beloldalán kezdődik a lapocka teréjén folytatódva, az egész vállra és karra kiterjed. Főként a felső-kar alsó része különösen fájdalmas, az ízületekben semmi. Az ismerős annyira legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezét adni... A fájdalmak türethetetlenül éjjel nem tud aludni. Antipyrin, exalgin, fanacetin kezelés sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Eredménytelen maradt 2 és fél gram aspirin,

forró főzést, sőt egy erős chloral, bromurel és morfiumból álló folyadék előírása is. Mindezek alig hoztak pár órai álmot. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az artritizmus tünetei mutatkoznak, azt tanácsolom, hogy szedjen naponta 3 kanál Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozik. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyögyulnak éri magát. Nehány nap múlva ismét hívnek; a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panasolja, hogy a fájdalmak nem múltak el teljesen. Eirendeltem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t.

X... urhölgyet 8 nap múlva láttam ismét, és teljesen helyre volt állva egészsége.

AZ URODONALT HOSSZU ESZTENDŐK ÓTA DICSERIK

a világ legnagyobb orvosai

- Az URODONAL KESZITMENY ELŐNYEI
1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
  2. Az URODONAL kura alkalmazásával nem kell különleges étrendet követnünk.
  3. Szedhető az év bármely szakában.

A társadalombiztosító intézet orvosi kárát is rendel URODONAL-t.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KESZITMENY

MEGBIZHATÓ MARRKA

SPORTESEMÉNYEK

Csak kerületi bajnoki mérkőzések lesznek ma Temesvárott

A nemzeti ligában szereplő csapataink ma idegenben Kupamérkőzéseket játszanak és Temesvár

nagyobb sportesemény nélkül maradt.

A mai, vasárnapi programon csak a kerületi bajnokság mérkőzései szerepelnek. Az elsőosztályú kerületi bajnokság mai műsora a következő: CFR—Politechnica délelőtt féltenegy óraor a CFR-pályán, Jandarmi—Progresul délután három óraor a CFR-pályán, Electrica—Banatui délelőtt féltenegy óraor az Electrica-pályán, Bohn—Vulturii délután három óraor a Bohn-

pályán, Rapid—Fratelia délelőtt tizenegy óraor a Banatul-pályán.

A második osztály műsora

a következő: Kadima—Ancora délelőtt féltenegy óraor az RGMT-pályán, Juventus—CSHN délután három óraor a Juventus-pályán, Cultura—Fortuna délelőtt tíz óraor a Rapid-pályán és Dura—Freidorf délután három óraor a Progresul-pályán. A Chinezul II. csapata délután három órai kezdettel a Banatul-pályán a CAMT II. együttesével találkozik. A két csapat egy értékes kupáért fog küzdeni.

Sporthírek mindenfelől

A newyorki szövetség most adta ki a világ legjobb nehézsúlyú ökölvívóinak rangsorát. A rangsor legfeltűnőbb adata: Schmeling, a volt német világbajnok a tizedik helyen van! A rangsor egyébként a következő: Világbajnok Joe Louis. 1. Max Baer, 2. Bob Pastor, 3. Lewis, 4. Galento, 5. Lou Neva, 6. Tommy Farr, 7. Gunnar Baerlund, 8. Roscoe Tolles, 9. Maxie Rosenbloom, 10. Max Schmeling.

Budge — végérvényesen profi: Ötven mérkőzést játszik Vinessel. Csütörtökön Donald Budge elírta, a profiszereződést. A világ jelenlegi legjobb játékos kötelezte magát, hogy egyelőre ötven mérkőzést játszik Vinessel a különböző amerikai városokban. Budge 100 ezer dollárt kap ezért a körutért (kb. 16 millió lei). Ebből 25 ezer dollár előleget már meg is kapott.

Helsinki: A finn államtanács az 1940-es olimpiai játékok költségeinek fedezésére 200 millió finn márkás államkölcsönt szavazott meg és a rendezőbizottságot felhatalmazta az összeg felhasználására.

November 10-én Sidorovici őrnagy, ország-örparancsnok elnöklete alatt ülést tartottak, a melyen Plagino, az UFSR elnöke, Gabriel Marinescu tábornok, Tilea Viorel elnök is megjelent. Az ülés alkalmával Gabriel Marinescu tábornok azt az óhaját fejezte ki Tilea Viorel elnök előtt, hogy szívesen vennék, ha elnöki tisztségét továbbra is betöltene.

Az FC Rapid együttese revánst vett a mult héten elszenvedett vereségéért. Csütörtökön ismét barátságos mérkőzést keretében a Juventus csapatát 5:1 arányban legyőzte.

Az FRFA elfogadta a cseh labdarugószövetséggel, hogy elfogadja a december 4-iki dátumot, így az elmaradt mérkőzést ezen a napon játsszák le Prágában.

Tilea Viorel szövetségi elnök bucarestii jelentés szerint péntek este Londonba utazott.

A nemzeti bajnokság bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a Gloria—Kinizsi-mérkőzéssel, amelyen tudvalevőleg Merceat a bíró kiállította. A szövetség Merceat játékjogát 15 napra felfüggesztette. Ugyanezen az ülésen igazolták az elmaradt Jiul—Unirea-mérkőzést is és pedig 3:0 arányban a Jiul javára. Az Unireát három ezer lei költség megtérítésére is kötelezték. A ploestii Tricolor játékjogát mindaddig felfüggesztette a szövetség, amíg fennálló tartozását nem rendezi.

Amszterdam: Van Feggelen holland uszóbajnoknő csütörtökön este megjavította a 110 yardos hátúszás női világrekordját. Az új világrekord 1 perc 43.3 mp. A régi rekordot a holland Nida Senff tartotta 1 perc 45.7 másodperccel.

A francia válogatott labdarugó csapat december 4-én Nápolyban ütközik meg az olasz válogatottal. Hír szerint a mérkőzést mindkét fél felkérésére a belga Langenus vezeti.

A nemzetközi labdarugó szövetség értesítette a bulgár szövetséget, hogy amennyiben 15 napon belül nem rendezi a FIFA-val és a jugoszláv Beogradskyval szemben fennálló tartozását, úgy kizárják a nemzetközi szövetségből.

Tilea Viorel szövetségi elnök érdekes ajánlatot kapott Angliából. Az ajánlat értelmében az angol szövetség II. Carol király angliai látogatása alkalmával szívesen fogad egy román csapatot Londonban. Az ajánlatot azonban az idő rövidsége miatt nem fogadhatták el.

Gyárvárosi szerb egyházközség - Timisoara. Bérbeadó

a gyárvárosi szerb egyházközség házában a II. Str. Maresal Joffre 1. sz. a. I. emeleten 3 szobás modern lakás mellék-helyiségekkel december 1-re. Irásbeli zárt ajánlatok november 22-ig beadandók a gyárvárosi szerb egyházközség irodájában, ahol bővebb felvilágosítás is kapható. ELNÖKSÉG.

Tizennyolc új városi tisztviselő kinevezése megtörtént

A kinevezések november 15-től érvényesek

Temesvár, november 12. A város nemrég — mint jelentettük — tizenkilenc, üresedésben lévő állásra irt ki pályázatot. Az állásokra számos pályázat érkezett be, amelyeket a péntek este tartott ülésen vizsgált meg a városi tisztviselők előléptetésére és kinevezésére alakított bizottság. A pályázatok elbírálása alapján a bizottság,

tizennyolc állás betöltésére vonatkozólag tett javaslatot

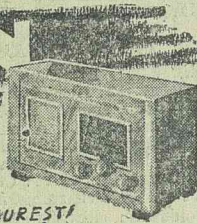
Baran Coriolan dr. főpolgármesternek, míg a tizenkilencedik üresedésben levő állás betöltésére később kerül a sor, Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap délelőtt írta alá a kinevezéseket. A város új tisztviselői a következők: Balea Aurel volt rendőrségi titkár, elsőosztályú irodafőnök, Burada Lucia zenetanár, másodosz-

tályú irodafőnök, Blaj Iuliu lugosi városi tisztviselő, elsőosztályú hivatali főnökhelyettes, Spereac Ion bírósági végrehajtó, elsőosztályú hivatali főnökhelyettes, Dumitru Costea dr. kereskedelmi ügyintéző, elsőosztályú hivatali főnökhelyettes, Barbos Mihai tanár, Munteanu Cornel háztartási iskolai könyvelő, Barbu Filaret lugosi városi tisztviselő és Goanta Ioan lugosi városi tisztviselő elsőosztályú hivatalnok, Kade Jakab, Meda Ioan, Lalea Achim, Opresan Traian és Craciun Gheorghe ideiglenes hivatalnokok, Lelescu Lucia, Thierry Emma, Sucaci Angela és Iacobovicu Iolanta ideiglenes hivatalnoknők.

A kinevezések november 15-én lépnek érvénybe.

KIS ÁR-NAGY TELJESÍTMÉNY

Radio ACUSTON

GROȘI STR. ȘEF. GHEORGHE NOU 7. BUCUREȘTI

Timisoara: R. Révész, Piata Traian, Resita: Fr. Markovszky. Jimbolia: E. Pataky.

KÖZGAZDASÁG

A Bánság behozatala és kivitele

Ezer vagon buza indult legutóbb Németország felé.
A behozatal jelentékenyen esett

A mezőgazdasági termékek bánsági kivitelénél a legnagyobb tételt az elmúlt tizenöt nap alatt a buza kivétel jelentette, mert a nemzeti szövetkezeti intézet tizenöt, búzával megrakott uszályhajót indított utnak Németország felé.

Ez körülbelül ezer vagon buza kivitelének felel meg.

Ezáltal a temesvári raktárházak némileg felszabadultak és a gabonaértékesítési vásárlások újból erősebb ütemben kezdődhetnek meg. A mezőgazdasági jellegű kivitel terén megemlítendő még, hogy a Bánságból tíz vagon búzát exportáltak Angliára, tíz vagon fohagymát pedig Hollandia felé. A hüvelyesek kivitele jelenleg szinte el, mert a felvevő piacok nem mutatnak vásárlási kedvet, azonkívül pedig a hüvelyesek az idén a Bánságban nem a legjobb minőségűek.

Jelentősen kivétel volt az utolsó időben takarmánylisztben, melyet Svájc vásárolt.

Ez a kivétel most megszűnt, mert a svájci kormány a takarmánylisztnek Magyarországról, Jugoszláviából, a volt Ausztria területéről és Romániából való behozatalát november 8-ával betiltotta. A betiltás oka a svájci kormány körömfájás, amelyet takarmánylisztrel a svájci kormány nem kíván svájci területre behurcolni. Amerika erősen vásárolja a bánsági lóheremagot és lényegesen jobb árakat fizet a németeknél, miért is a

heremagkivétel most Amerika felé irányul.

A behozatal más évek forgalmához képest

Az angol pénztőke Romániában bizik legjobban, a középeurópai államok közül

A londoni közgazdasági sajtó szerint Románia nem lehet a terjeszkedési vágytól áthatott hatalmak portyaterülete

II Carol király Öfelsége látogatásával kapcsolatban az angol pénzügyi lapok terjedelmes cikkeknek közölnek Románia közgazdasági szerepéről. A lapok egyöntetűen mutatnak rá arra, hogy

Románia gazdasági függetlensége alkalmas arra, hogy gátat vessen egyes hatalmak terjeszkedő gazdaságpolitikájának.

A Money e kérdésről írva, a következőképpen fejteget: Az angol pénzügyi világ az utóbbi időben különös figyelemmel fordul Románia felé. A mód, amellyel Románia tartozásait rendezte, a pénzügyi köröket kielégítette és így a City bizalommal fordul Románia felé. A cseh területekben történt változás Középeurópa ipari átcsoportosítását vonja maga után és ebben a helyzetben

Anglia jobban érdeklődik Románia, mint bármely más középeurópai állam iránt.

Románia földrajzi fekvése, az ország gazdasága és egészséges kormányzása sokkal jobb eredményeket hozhat, mint amilyent bármely más közép európai vagy balkáni állam felmutathat. Így Románia Középeurópában és a Balkánon vezető szerepre hivatott. Vannak más hatalmak, amelyek erre a szerepre törekcsenek. Így Németország ipari szerveztségével be készül hatolni a Fekete-tengerig és az Aegei-tengerig és el akarja foglalni minden iparnak és minden tőkének helyét, amely nem román. Lengyelország, amely

erősen visszaesett. Ennek oka főleg abban a körülményben keresendő, hogy a csehországi tranzitforgalom még mindig nem indult meg. Ennek következménye, hogy a németországi vasutvonalak, melyek a tengeri kikötőktől Passau felé vezetnek, túl vannak halmozva áruval és a forgalom lebonyolítása nagy nehézségekbe ütközik. Azonkívül Németországban vagonhiány uralkodik. A Passau és Románia közötti közvetlen áruforgalom, amely heteken keresztül szünetelt,

a napokban újból megnyílt,

azonban egyelőre csak egészen szűk keretek között. Ezért a behozattal az importkereskedőknek sok nehézségük van, még ha a behozatali engedélyt idejében meg is kapták.

Romániának külföldi fonallal való ellátási lehetősége erősen megváltozott. Tudvalevőleg a romániai gyárpár külföldi fonalszükségletét elsősorban Csehországból fedezte. A szudétaterületek átcsatolása következtében ez a forrás megszűnt, annál is inkább, mert az

ezen területeken fekvő gyáraktól most fonalat kapni egyáltalán nem lehet.

A volt osztrák területeken lévő fonódák is csak egészen csekély mennyiséget szállítanak.

Nagyobb behozatal mutatkozik újabb időben norvégiai heringben, mely körülbelül 20 vagonos mennyiségben érkezik úgy az ókirályság, mint a Bánság számára. Nem változott a helyzet a gépbehozatal terén. Az itt megnyilatkozó szükségletet úgy mint eddig, Németországtól látja el.

bő nyersanyagkészlet felett rendelkezik, szintén készüli érdeklőre a Balti-tengertől a Fekete-tengerig kiépíteni. Tehát Németország és Lengyelország versengeni fog es

ez a versengés csak Romániának használ,

mert az Angliából, Amerikából és Franciaországból jövő tőke ott keres elhelyezést, ahol terjeszkedési hajlamok nem gátolják őt ebben. Ez nem az az eset, amikor „a két versenyző közül a harmadik nevet”, hanem a természetes fejlődések esete, mert Románia petróleumát és bányakincseit nem használhatja ki egyetlen hatalom, hanem az a szabad tőke rendelkezésére áll, amely a világ pénzpiacának megfelelően, mint vevő jelenkezik és így

mindenki vásárolhat, aki fizetni tud.

Más szóval — írja a Money — az az elv fog érvényesülni, hogy: árut pénzért, érdeket érdekért és nem a fegyverkezés érdekéért.

— Új helyiségben az EGE központja. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület november 9-én az Attila-úca 10. sz. székházából átköltözött a Regala-Majális-úca 16. sz. alatt vásárolt új székházába, összes irodahelyiségével. Ide költözött az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége is kiadói hivatal is. Ezután is felhívja az egyesület az érdekeltektől közönséget, hogy megkereséseit a mai naptól kezdve már az új Regala-úca 16. sz. alatti címre szíveskedjék küldeni.

MAGNESIA
S. PELLEGRINO

Ezt a márkát
kell kérnünk, hogy megkapjuk
az igazit és egyetlen.

A heti gabonapiac

E héten a tengeri kikötőkben a tengeri kereslete gyenge volt. Míg a múlt hét végén az ára 30.500 volt vagononként, a hét első két napján 28.500 leig ment az árcsökkenés, tehát a különbözet vagononként 2000 leit tett ki. Kivétel csak a 17 fokos szárazságu tengeri képezett, ahol az árcsökkenés vagononként 750 le volt, ez az ár ugyanis behajózható. Jó ára volt a mesterségesen szárított dormais-tengerinek: 35.000 le. Az áresést lanyhulás váltotta fel, majd a hét végén néhány száz leies vagononkénti emelkedés. Kialakult árak: cif Rotterdam 4.125 holland forint novemberre, basarabiai tengeri cif Anvers 66.50 belga frank, cif Liverpool 21.6 silling novemberi szállításra. A hét végén Galatiban és Constantban dán és görög érdeklődés mutatkozott tengeri iránt.

A buza Constantban szilárd. 79 kg-os 2 százalékos idegen testű buza változatlanul 3.80 le kikötői vagonon vagonba rakva, vörös árú 80 kg-os 400 le mm-ként. Tárgyalások folynak svájci, holland és angol cégekkel az új kiviteli egyezmények alapján.

Árpa 58—59 kg, 6 százalékos kikötőben 29.75, dobrudzsai árpa uszályba rakva ab Bräila 30.25.

Ártolyamok, gabonaárak

SZOMBAT, NOVEMBER 12.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bánsági gabonapiacra a tengeri irányzata szilárd és az élenkülö kereslet folytán az árak javultak. A többi gabonanemű iránti kereslet lanyha és az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 350, torontáli buza 375, új tengeri 260, szárított új tengeri 340, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, ótkmag 730, új tőkmag 630, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 le százkilónként. A lu-cernamag 50, a lóheremag 18 le kilónként.

— November 20-án kezdődnek az olasz-román gazdasági tárgyalások. Bucurestiből jelentik, hogy november 20-án kezdődnek Bucurestiben az olasz-román gazdasági tárgyalások. Ezen a napon érkezik meg Rómából az olasz kiüldöttség. Az érdekelte körökben azt remélik, hogy ezeket a tárgyalásokat most eredményesen be lehet fejezni.

— Harmincegy millió tonna a világ buzafeleslege. Az eddigi statisztikai adatok szerint az ideai világbuza-termés meghaladja az összes eddigi termés számadatait. Az 1928-as évben a világ buza-termése 109 millió tonna volt, most pedig 119.8 millió tonna. Az ideai termés 15%-kal haladja meg a tavalyi termést és 21%-kal az utolsó öt év termésátlagát. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a világon a búzával bevetett terület 100.8 millió hektárról 111.8 millió hektárra emelkedett. A statisztikai adatok szerint a világ ideai buzafeleslege eléri a 31 millió tonnát.

Rádió

VASÁRNAP, NOVEMBER 13.

București. 8.45: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 9.55: Harangzugás, szentmiseközvetítés, szentbeszéd. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 10.05: Ion Manu előadása. 15.20: Alex. Lascarov Moldovanu előadása. 15.35: Ioniță Bădiță zenekara. 16.45: Előképzők órája. 17.45: Hanglemezek. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Szalonzenekar. 19: Orvosi krónika. 19.15: Hanglemezek. 20: Pr. Gr. Popescu előadása. 20.15: Operett-lemezek. 20.45: Színelőadás. 22: Hírek, sporteredmények. 22.15: Szalonzenekar. 23.05: Hírek. 23.20: A hangverseny folytatása. 23.40: Vasile Julea zenekara.

Budapest I. 9.30: Hírek. 10: Unitárius istentisztelet. 11: Katolikus istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Operaházi zenekar. 2.05: Hírek. 3: Hanglemezek. 4: Mezőgazdasági félóra. 4.45: Enekkhangverseny. 5.30: Rexa Dezső előadása. 6: K. Comensoli Mária zongorázik. 6.30: Időszervi felolvasás. 7: Kőcse Anatl és cigányzenekara. 8: Hírek. 8.25: Szalonzenekar. 9.10: Sporteredmények. 9.20: A fejedelem városa. (Kassa). Hangjáték két részben. 10.35: Hírek, időjárásjelentés. 11: Beszkárt-zenekar. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Bura Sándor és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Szalonötös. 4: Hanglemezek. 7.30: A külpolitika gazdasági rugói. Előadás. 8.05: Szalonzenekar. 8.25: A kaletafrikai olasz gyarmato-

sítás. 9.10: Közvetítés a Zeneakadémia nagyteremből. Bécs. 20.30: Szórakoztató zene. 21.10: Szimfonikus hangverseny. 23.30: Táncczene. Belgrád. 19.45: Lemezek. 21: Szórakoztató zene. 22: Hangverseny. 23.20: Táncczene.

HETFO, NOVEMBER 14.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Zenekari művek lemezekről. 19: Tudományos krónika. 19.15: George Stinescu énekel. 19.35: Paul Jelescu zongorázik. 20: Alex. Lascarov Moldovanu előadása. 20.15: Spanyol-lemezek. 21.15: N. Dașcov előadása. 21.35: Kamarazene. 22: Hírek, sport. 22.15: Dinu Bădescu énekel. 22.40: Enekkhangverseny. 23: Hírek. 23.15: Gănescu-zenekar. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Kisemberek nagy gondjai a régi Felvidéken. Felolvasás. 11.45: A Felvidék lelke. Felolvasás. 1.10: Ákom Lajos énekegyüttese. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Vidák József és cigányzenekara. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerek. 5.15: Diákfélóra. 5.45: Hírek. 6: Az elemek pusztítása Japánban. Felolvasás. 6.30: Szalonötös. 7.10: Medvevadást. Felolvasás. 7.40: Langsfeld Gézané magyar nótákat zongorázik. 8: Hírek. 8.30: Erkel Ferenc: Bán című operája három felvonásban. 9.20: Helyes magyar kiejtés. 10: Hírek. 11.10: Hanglemezek. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Német nyelvoktatás. 8.30: Akik

ittmaradtak. Előadás. 9: Katonazenekar. 10: Hírek. 10.25: Operett-lemezek. 11: Időjárásjelentés. Bécs. 17: Hangverseny. 19: Szórakoztató zene. Belgrád. 19.30: Szórakoztató zene. 19.20: Lemezek. 21: Szimfonikus zene.

KEDD, NOVEMBER 15.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Hanglemezek. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Brahms-lemezek. 20: Lengyel-lemezek. 20.45: Ion Pillat előadása. 21: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 23: Hírek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Óriások nyomán. Felolvasás. 11.45: Délutáni ruhák. Felolvasás. 1.10: Szalonzenekar. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerek. 5.10: Asszonyok tanácsadója. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Pásztorvilág, betyárvilág. Előadás. 6.30: Székely Imre művei. Zongorán előadja Ketter Ernő. 7: Időszervi felolvasás. 7.20: Kiss Lajos és cigányzenekara. 7.55: Helyes magyar kiejtés. 8.25: Bodó Erzsébet énekel. 8.50: A sötét középkor. Előadás. 9.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Gézy Barnabás zenekarának hanglemezei. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Farkas Béla és cigányzenekara. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Varsó. 20: Szórakoztató zene. 22 és 23.10: Hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő sz. gyógyhely hirdetése sz. a vakant egy leu. Házasság és Levelezés rovatban sz. a vakant ötlei, minden más rovatban sz. a vakant kettő lei. Legkisebb apróhirdetés sz. az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (sz. templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06, — Vittek-traffic, Bul. Carol 54, — Gáigóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmazás

Mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal november 15-re felvétetik. II. Str. Vulcan 20. 3010

Jól főzni tudó szakácsnő és egy mindenek azonnali belépésre kerestetik. III. Str. Brancoveanu 29. 2728

Házmeztart és egyben egyházi adószedő keres a református egyház, december 1-re. 2733

Állást keres

Betegápolónő több évi bizonyítványval házakhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban. 2724

Fűszerkereskedőség fiatal, ügyes, állást keres azonnala. Cim a kiadóban. 3025

Szorgalmas tisztá asszony nagy takarításokat, mosást, vasalást vállal, nagy gyakorlattal. Cim a kiadóban. 3016

Mosást, vasalást elsőrangú munkával uri házaknál vállalok. Kovács Zsuzsa, III. kerület. S.r. Diaconul Cores 24. 2699

Önállóan dolgozó paszományos munkát vállal. Cimeket „Pontos munka” jellegre a kiadóba kérem. 3026

37 éves, öt nyelvet beszélő fiatalember azonnala állást keres. Cim: Wittmann Ludvig, Ciacova. 2929

Butorvásárlás

előtt okvetlen tekintse meg Timisoara legnagyobb butoráruházát
COOP. „CONSTRUCTIA și MOBILA MODERNA” (volt ECKER)
V., Bulev. Bethelot 14. Telefon 37-89.

Lakás

Elegánsan butorozott szoba külön bejárattal, fűrdőszobahaszinnalattal, két személynek, esetleg elláással december 1-re kiadó. Cim: IV. Str. Mircea Voda 3. 2700

Háromszobás modern lakás az I. kerület központjában azonnala kerestetik. Cim a kiadóban. 3012

Háromszobás modern lakás, villamos közvetlen közelében, II. kerület elején azonnala kiadó. Cim a kiadóban. 3015

Kétszobás helyiségek rendelkeznek, irodának, szalonnak, műteremnek azonnala bérbeadó. Felvilágosítást nyújt Kun Ferenc dr. ügyvédi irodája, Temesvár I. Bulev. Regele Ferdinand 4. Telefon 25-31 sz. 2231

Háromszobás, központi fűtésű, modern villa-lakás, költözködés miatt december 1-től kiadó. Cim a kiadóban. 2730

Sirkövek

Sirkövek

Timisoara III., Bul. Carol I.
Alapítatott: 1875.

A Banca Timisoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás és egy üzlethelyiség
azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timisoarei házközvetőségénél.

Adás-vétel

Vadász-uhu eladó. Cim a kiadóban. 3011

Modern családi házat 2-3 lakással, lehetőleg központi fűtéssel, az I. kerületben megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3016

Gyümölcsfák. Rózsák, diszcszerjék, szikla- és évelő-virágok kaphatók. Új kertek tervezését vállalja. Gyümölcsfák 15 leitől. Gerebecz Pál kertészete II. Timisoara, Str. Rusia 2. 2717

Keresek kimondottan nagyon hamis házőrző kutyát. Gerebecz Pál kertészete Timisoara, II. Str. Rusia 2. 2730

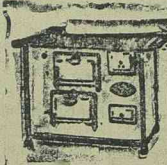
Eladó támlás pamlag, nagy íróasztal, villanyosillár, 2 éjjeli-székény lámpa, 2 karnis. Érdeklődni II. Piata Traian 8. a házmeztarténel. 2726

Alig használt, pafefon (koffer gramofon) olcsón eladó. Cim Galetta, divatárúzet I. Str. Merci 1. 2732

Külfölete

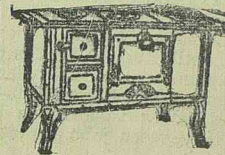
Jó házikoszt kapható, Sárga Máriánál, II. Str. Titu Maiorescu 5. 2719

Törött porcellán kerámiát, márványt, majolikát restaurálók, hiányzó részeket póolok. Fenyevené, III. Bulev. Carol 7. II. emelet. 2727

Állandó rakár
zomán és fekete
izhelyekben
a készítőnél. Olcsó
árak
Pozmor
Vilmos
III. Piata Axente Sever 2. (fost
Str. Feldioara 23.)

Modern takaréktűzhelyek

kiváló
minőségben.
Állandó
raktár
zománcozott
és fekete
tűz-
helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

TENGERI UTAZÁSOK
gyorsan, kényelmesen és olcsón a
Hamburg-Amerika Linie
modern hajóival.

ÉSZAKAMERIKÁBA (Kanada)
KÖZÉPAMERIKÁBA,
DÉLEMERIKÁBA (Chile, Peru),
AUSZTRALIÁBA, KELETÁZIÁBA

és az összes fontos kikötőkbe.
Tanulmány és üdülési utazások
a tengeren egész éven át

Afrika-utazások
a német Afrika vonalakon.
Felvilágosítások, prospektusok díj-
mentesen kaphatók a

Hamburg-
Amerika Linie
S. A. R.

képviselőténél.

Timisoara I., Str. Mercy 1.
Telefon: 36-66.

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.